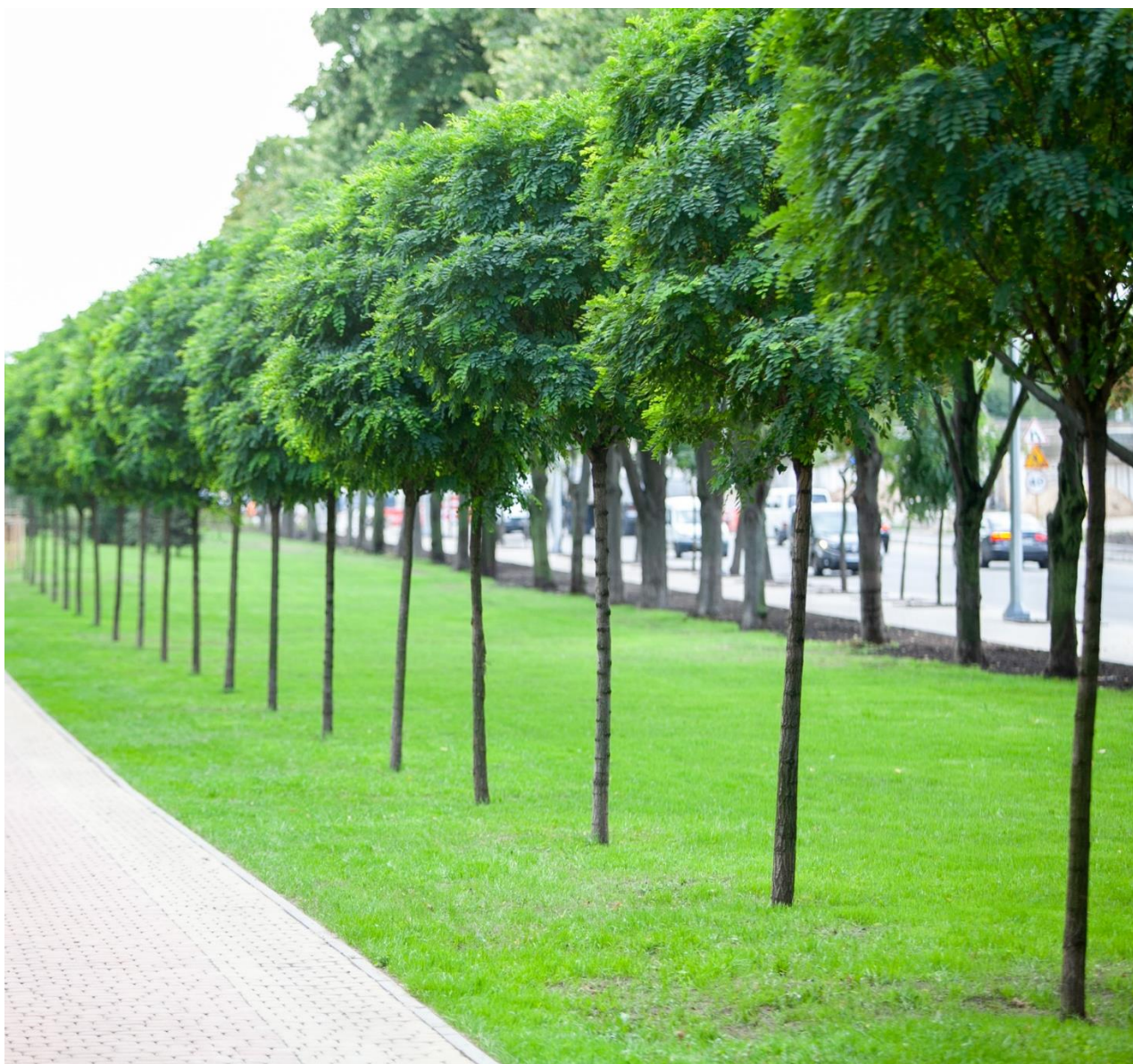

ДОПОВІДЬ

ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
МІСТА КИЄВА ЗА 2021 РІК

2022 РІК

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
1.ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	5
1.1 Загальна характеристика	5
1.2. Чисельність населення	5
1.3 Географічне розташування та кліматичні особливості Києва	6
1.4. Соціальний та економічний розвиток	10
1.4.1 Населення	10
1.4.2. Зайнятість та безробіття	12
1.4.3. Доходи населення	12
1.4.4. Соціальний захист	13
1.4.5. Правопорушення	13
1.4.6. Споживчі ціни	15
1.4.7. Будівництво	15
1.4.8. Промислове виробництво	16
1.4.9. Зовнішня торгівля	16
1.4.10. Внутрішня торгівля	18
1.4.11. Транспорт	18
2. АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ	19
3. ЗМІНА КЛІМАТУ	28
4. ВОДНІ РЕСУРСИ	29
4.1. Водні ресурси та їх використання	29
4.2 Пляжі	37
4.3 Встановлення прибережних захисних смуг	38
4.4 Паспортизація водних об'єктів	39
4.5 Відновлення та реконструкція водойм	40
4.5.1 Розчистка русла р. Либідь	40
4.5.2 Роботи з реконструкції русла р. «Почайна»	40
5. ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО- ТА ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ, РОЗВИТОК ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ТА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ	40
5.1. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування національної екомережі	40
5.1.1. Загальна характеристика	40
5.2. Охорона, використання та відтворення рослинного світу	42
5.2.1. Охорона, використання та відтворення лісів	42
5.2.2. Озеленення та благоустрій міста	46
5.2.3. Охорона та відтворення видів рослин, занесених до Червоної книги України, ти тих, що підпадають під дію міжнародних договорів	51
5.3. Охорона, використання та відтворення тваринного світу	61
5.3.1. Загальна характеристика тваринного світу	61
5.4. Природно-заповідний фонд	75

6. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ҐРУНТИ	69
6.1. Структура та стан земель	69
6.1.1. Структура та динаміка основних видів земельних угідь	69
7. НАДРА	71
7.1. Стан та використання мінерально-сировинної бази	71
7.2. Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів на території м. Київ	71
8. ВІДХОДИ	72
8.1. Поводження з відходами	72
9. МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ	83
9.1 Мережа спостережень за станом довкілля у м. Києві	83
9.2. Публічний доступ до інформації про стан довкілля	84
10. ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ	85
10.1. Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм	85
10.2 Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю	86
10.3. Перелік природоохоронних заходів та їх фінансування	87
11. ОСНОВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА	94
11.1. Забруднення атмосферного повітря	94
11.2. Забруднення поверхневих водних об'єктів	95
11.3. Проблематика у сфері поводження з відходами	96
11.4. Трансформація природних ґрунтів	97
11.5. Зміни клімату	98
11.6. Збереження зелених зон	99
12. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗА 2021 РІК	100

ВСТУПНЕ СЛОВО

Природне середовище – необхідна складова життя людини, яка є важливою передумовою існування і джерелом людських ресурсів. Під впливом різних факторів відбуваються небажані зміни в природному середовищі, які порушують екологічну рівновагу і тим самим завдають великої шкоди генофонду всього живого, зокрема й людини. Тому проблеми гармонізації відносин між суспільством і природою, охорони навколишнього середовища, екологічної безпеки набувають глобального значення, потребують об'єднання зусиль спільноти задля збереження екологічної рівноваги.

Охорона довкілля, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку.

Для забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації щорічно готується і публікується Доповідь про стан навколишнього природного середовища в місті Києві. Хоча місто Київ за рівнем техногенного впливу вигідно відрізняється від інших регіонів України з розвиненими гірничо-металургійними та сировинно-переробними комплексами, він має низку екологічних проблем над вирішенням яких працює Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Діяльність Управління спрямована на стабілізацію та поліпшення екологічного стану міста, раціональне використання й відтворення усіх видів природних ресурсів, а саме: охорону і збереження атмосферного повітря, збереження і невиснажливе використання ландшафтів земель та ґрунтів, поверхневих та підземних вод, охорону і невиснажливе використання об'єктів тваринного і рослинного світу, збереження біорізноманіття та формування екомережі.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1. Загальна характеристика

Дата утворення 482

Територія, км² 836

Кількість адміністративно-територіальних одиниць 10

Кількість міст

з них обласного підпорядкування

Кількість селищ

Кількість сільських населених пунктів

Чисельність населення, тис. осіб 2957,241

з них:

міське 2957,241

сільське

Щільність населення, тис. осіб на 1 км² 3,537

1.2. Чисельність населення

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, тис. осіб/ км ² *
1	2	3
Райони		
Голосіївський	160,0	1,585
Дарницький	130,0	2,677
Деснянський	147,0	2,495
Дніпровський	67,0	5,331
Оболонський	109,0	2,910
Печерський	20,0	8,226
Подільський	34,0	6,169
Святошинський	102,0	3,345
Солом'янський	40,0	9,641
Шевченківський	27,0	7,899
Усього по м. Києву	836,0	3,537

*попередні дані

1.3. Географічне розташування та кліматичні особливості Києва

Місто Київ відповідно до Конституції України є столицею України.

Місто розташоване в центрі східної Європи на берегах р. Дніпро. Сучасний Київ, де сьогодні мешкає понад 2,9 млн. людей, входить до числа десяти найбільших міст Європи, а за кількістю населення та площею території, що в межах міської смуги становить 835,6 кв.км. З півночі на південь місто простягнулося на 42,1 км, із заходу на схід – на 41,9 км.

Рис. 1.1. Місто Київ з висоти пташиного польоту

Своєрідність і різноманітність природних умов Києва пов'язані з його розташуванням на межі фізико-географічних зон: лісостепової та мішаних лісів. Північна частина міста розташована на Поліській низовині, південно-західна (правобережна) – на Придніпровській височині, південно-східна (лівобережна) – на Придніпровській низовині.

Рис. 1.2. Місто Київ з висоти пташиного польоту

Поверхня правобережної частини міста – підвищена платоподібна рівнина, розчленована ярами та балками, долинами невеликих річок, лівобережної – низовинна рівнина. Характерні форми рельєфу правобережжя – гори-останці, зокрема, Печерська (її висота найбільша – 196 м над рівнем моря), Старокиївська (188 м), Батієва (176 м), Хоревиця (174 м), Багринова (170 м), Щекавиця, Замкова, Звіринська, Чорна, Черепанова, Лиса. Найвідоміші яри: Бабин, Хрещатий, Смородинський, Кмитів, Протасів, Цимбалів та інші.

Найнижчі ділянки міста відповідають рівню води в Дніпрі – близько 92 м над рівнем моря.

У геологічному відношенні м. Київ з прилеглими до нього територіями розташований у зоні стику двох регіональних структур північно-східного схилу Українського кристалічного щита та південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини. Межею між ними слугує Дніпровська зона розломів північно-західного простягання. Завдяки цьому Київ знаходиться у досить спокійній тектонічній зоні.

Ґрунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворились вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесах. У природних київських лісопарках поширені темно – сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

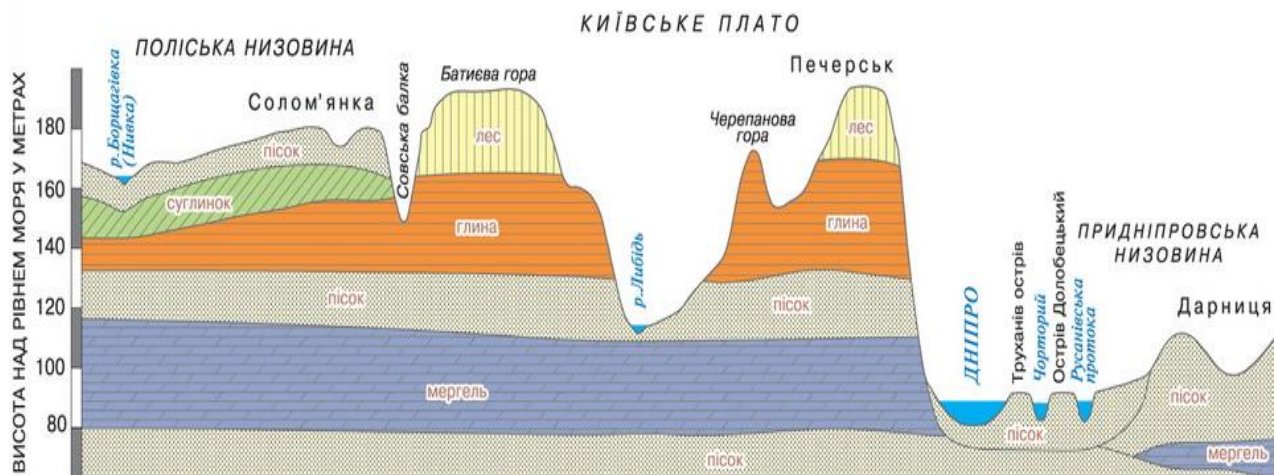

Рис. 1.3. Розріз земної поверхні

Місто Київ є багатим на воду: існують значні запаси підземної води; окрім цього, великою є кількість поверхневих водних об'єктів: річок, озер, ставків. Гідрографічна мережа району представлена р. Дніпро, річками його басейну (Десна, Либідь, Сирець, Нивка, Горенка, Віта, струмок Пляховий), озерами, болотами, штучними ставками і каналами. Дніпро і його долина мають вирішальний вплив на природні умови Києва і дислокацію елементів його житлово-промислової агломерації.

Характерним для режиму всіх річок є чітко виражена весняна повінь, низька літня межень, дещо підвищені рівні восени через сезонні дощі. Живлення річок змішане з переважаючим живленням ґрунтовими водами.

Місто Київ характеризується помірно континентальним кліматом з теплим літом і м'якою зимою, оптимальною зволоженістю. Відчутний вплив на клімат Києва річки Дніпро (Канівського водосховища). Велика рухома водна площа сприяє формуванню бризового перенесенню повітря: вдень різниця температур між водою та суходолом створює потоки свіжого вологого повітря до міста. Протягом року переважає антициклонічна діяльність, якій властива доволі стійка, малохмарна погода.

Взимку в Києві утворюється сніговий покрив, середня висота покриву в лютому 20 см, максимальна – 440 см. Рівень сумарної сонячної радіації взимку порівняно невеликий – близько 300 МДж/м², протягом весни збільшується і може сягати 1340 – 1500 МДж/м². Влітку відбувається подальше збільшення притоку тепла і в липні – серпні він становить близько 1720 МДж/м². Восени надходження сумарної радіації помітно знижується, у жовтні – листопаді її рівень в 1,5 – 2 рази менший, ніж навесні. Середня місячна температура повітря +9,2 °С.

Рис 1.4. Районування міста Києва

Київ належить до районів України із достатнім рівнем зволоження, з характерною кількістю опадів за рік 500 – 600 мм. Близько 70% усієї кількості опадів випадає в теплий період, 30% припадає на холодні місяці року. Найменша їх кількість спостерігається в період з січня по березень. З квітня кількість опадів зростає і змінюється їх характер: починають переважати короткочасні дощі.

По функціональному використанню територія м. Києва розділяється на такі зони:

- сельбищну;
- промислову;
- рекреаційну (лісові масиви, парки, сквери, зелені насадження загального користування, об'єкти природоохоронного фонду, водоймища).

Кожна із функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на навколишнє природне середовище.

Сельбищна зона характеризується висотною забудовою в центральній правобережній частині міста, на нових масивах – Оболонь, Виноградар, Теремки тощо, на Лівобережжі – масиви Троєщина, Харківський, а також приватною забудовою, яка розташована переважно на околиці міста по його периметру.

1.4. Соціальний та економічний розвиток

1.4.1. Населення

Чисельність наявного населення в м. Києві, за оцінкою, на 1 грудня 2021 р. становила 2952577 осіб.

Упродовж січня – листопада 2021 р. чисельність населення зменшилась на 9603 особи. Зменшення чисельності населення відбулося за рахунок природного скорочення – 14088 осіб, водночас зафіксовано міграційний приріст населення – 4485 осіб. Порівняно із січнем–листопадом 2020 р. обсяг природного скорочення збільшився на 10279 осіб.

Чисельність населення по районах (попередні дані)
на 1 січня 2022 року

Таблиця 2
(осіб)

	Наявне населення		Постійне населення	
	на 1 січня 2022 року	середня чисельність у 2021 році	на 1 січня 2022 року	середня чисельність у 2021 році
м. Київ	2952301	2957241	2910994	2915934
райони				
Голосіївський	253272	253643	251174	251545
Дарницький	347684	348043	341185	341544
Деснянський	365193	366827	362303	363937
Дніпровський	356368	357152	354639	355423
Оболонський	316242	317190	313368	314316
Печерський	165348	164510	160625	159787
Подільський	210347	209740	206937	206330
Святошинський	340580	341233	334660	335313
Солом'янський	386647	385631	384601	383585
Шевченківський	210620	213272	201502	204154

Природний рух населення у січні–листопаді 2021р. характеризувався суттєвим перевищенням числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 66 живонароджених.

Інформація щодо природного руху населення наведена в таблиці.

Таблиця 3
(осіб)

	Січень–листопад	
	2021 р.	2020 р.
Кількість живонароджених	27196	27991
Кількість померлих	41284	31800
у т.ч. дітей у віці до 1 року	163	136
Природний приріст, скорочення (–) населення	–14088	–3809

Серед причин смерті населення міста у січні–листопаді 2021 р. перше місце посідали хвороби системи кровообігу, друге – коронавірусна інфекція COVID-19, третє – новоутворення.

Таблиця 4

	Осіб		У % до підсумку	
	січень–листопад			
	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.
Усього померлих	41284	31800	100,0	100,0
у т.ч. від				
новоутворень	4951	5138	12,0	16,2
хвороб системи кровообігу	22322	19732	54,1	62,0
хвороб органів дихання	1596	721	3,9	2,3
хвороб органів травлення	1503	1353	3,6	4,3
зовнішніх причин смерті	1264	1170	3,1	3,7
із них від				
транспортних нещасних випадків	118	122	0,3	0,4
випадкових утоплень та занурень у воду	39	26	0,1	0,1
випадкових отруєнь та дії алкоголю	–	1	–	0,0
навмисних самоушкоджень	151	146	0,4	0,5
наслідків нападу з метою вбивства чи нанесення ушкоджень	68	68	0,2	0,2
коронавірусної інфекції COVID-19	6925	1564	16,8	4,9
із них від				
COVID-19, вірус ідентифікований	6910	1555	16,7	4,9
COVID-19, вірус неідентифікований	15	9	0,1	0,0

Міграційний рух населення у 2020–2021 роках

Таблиця 5

Рік	Усі потоки			У т.ч. міждержавна міграція		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (–)	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (–)
2020	40785	40544	241	7457	7016	441
2021	49148	43415	5733	13147	7007	6140

Міграційний рух населення по районах у 2021 році

Таблиця 6

	Усі потоки			У т.ч. міждержавна міграція		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (–)	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (–)
м. Київ	49148	43415	5733	13147	7007	6140
райони						
Голосіївський	7115	6845	270	1956	1122	834
Дарницький	4867	4544	323	852	386	466
Деснянський	3706	4231	–525	575	352	223

	Усі потоки			У т.ч. міждержавна міграція		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (-)	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (-)
Дніпровський	4654	3597	1057	978	584	394
Оболонський	2809	3001	-192	654	326	328
Печерський	3094	3057	37	738	430	308
Подільський	4536	2761	1775	1715	660	1055
Святошинський	3574	3559	15	870	291	579
Солом'янський	8842	6995	1847	2212	1515	697
Шевченківський	5951	4825	1126	2597	1341	1256

1.4.2. Зайнятість та безробіття

За даними Київського міського центру зайнятості на початку 2022 року на обліку в столичній службі зайнятості перебували 10,2 тис. безробітних, що в 2,2 рази менше ніж рік тому (22216 осіб). Загалом, послугами служби зайнятості в 2021-му році скористалися 62,2 тисячі громадян.

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років у місті є одним з найнижчих в державі: 6,9% – в Києві при 9,7% – по Україні. Серед зареєстрованих безробітних жінки становлять 61,2%, молодь до 35 років – 35%. Переважна більшість серед шукачів роботи в столичній службі зайнятості – майже 80% - професійні фахівці.

Майже 13 тисячам осіб торік київська міська служба зайнятості допомогла знайти роботу. Серед працевлаштованих, зокрема, і понад півтори тисячі представників соціально незахищених категорій населення. Понад 53 тисячі громадян отримали профорієнтаційні послуги. Майже тисяча осіб проходили професійне навчання, 225 взяли участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру. 9,1 тисячі осіб отримували допомогу по безробіттю, середній розмір якої у січні-грудні 2021 року становив 6 тис. грн.

1.4.3. Доходи населення

У 2021 р. розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 20558 грн і порівняно з 2020 р. збільшився на 20,3 %.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування; інформація та телекомунікації; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,6–1,7 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у працівників текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; тимчасового розміщування й організації харчування; будівництва; виробництва електричного устаткування; виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин і устаткування, а також металургійного виробництва,

виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування і не перевищував 60,1 % від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у 2021 р. порівняно з 2020 р. становив 110,1 %.

Сума заборгованості з виплати заробітної плати упродовж 2021 р. збільшилась на 42,7 %, або на 129919,2 тис. грн, і на 1 січня 2022 р. становила 433845,6 тис. грн.

Суттєве збільшення суми невикраденої заробітної плати у 2021 р. спостерігалось у промисловості – на 63826,8 тис. грн (на підприємствах переробної промисловості – на 49022,8 тис. грн, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 15546,0 тис. грн), будівництві – на 43993,9 тис. грн, професійній, науковій та технічній діяльності – на 21550,9 тис. грн.

У районному розрізі збільшення суми заборгованості відбулося у більшості районів міста, а найсуттєвіше – у Печерському (на 42877,3 тис. грн) та Святошинському (на 39437,5 тис. грн) районах.

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 січня 2022 р., становила 10,8 тис. осіб. Кожному із зазначених працівників не було виплачено в середньому 40182 грн, що у 1,5 рази більше середньої заробітної плати за грудень 2021 р.

1.4.4. Соціальний захист

У листопаді 2021 р. населенням сплачено за житлово-комунальні послуги 2427,2 млн. грн, що становило 62,0% нарахованих за цей період сум.

На кінець листопада 2021 р. заборгованість населення зі сплати за постачання теплової енергії та гарячої води становила 5845,9 млн. грн, за управління багатоквартирним будинком – 1182,7 млн. грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 875,7 млн. грн, за постачання та розподіл електричної енергії – 457,3 млн. грн, за надання послуг з вивезення побутових відходів – 1,7 млн. грн.

Примітка. Інформація наведена з урахуванням даних підприємств, зареєстрованих у м. Києві, про послуги які були надані населенню на території інших регіонів.

Дані щодо заборгованості населення зі сплати за постачання та розподіл природного газу не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

1.4.5. Правопорушення

За даними Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) за 9 місяців 2021 року у провадженні слідчих ТУ ДБР у м. Києві перебувало на 30,5 % більше проваджень, ніж за аналогічний період минулого року (2021 рік — 10514 кримінальних проваджень щодо 14458 кримінальних правопорушень, 2020 рік — 8056 кримінальних проваджень щодо 10211 кримінальних правопорушень).

У 2021 році до суду направлено на 20 % більше обвинувальних актів, ніж у 2020 році (2021 рік — 344, 2020 рік — 276). Серед надісланих до суду кримінальних проваджень у 2021 році — два обвинувальні акти стосовно осіб, які займають посади вищого корпусу державної служби категорії «А».

Порівняно з 2020 роком у 2021 році зросла кількість направлених до суду обвинувальних актів стосовно працівників правоохоронних органів на понад 40% (2021 рік — 158 осіб, 2020 рік — 91 особа).

- кількість зареєстрованих заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, віднесені до підслідності ДБР, — 6874, з них заяв і повідомлень, за якими внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, — 1389;
- кількість заведених оперативно-розшукових справ — 3, справ, у яких досягнуто результативності, — 1.

Так, на виконання ухвали суду щодо розшуку обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення за фактом самовільного залишення військової частини та місця служби в умовах особливого періоду оперативними працівниками ТУ ДБР у м. Києві заведено оперативно-розшукову справу категорії «Розшук» стосовно розшукуваного, який протягом майже 2 років переховувався від правосуддя.

Оперативними працівниками ТУ ДБР у м. Києві встановлено місцезнаходження розшукуваної особи та у подальшому на підставі пункту 1 статті 9² Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» закрито оперативно-розшукову справу;

- кількість обвинувальних актів, направлених до суду, — 344 стосовно 443 осіб щодо вчинення ними кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР;
- кількість осіб, стосовно яких набрав законної сили обвинувальний вирок суду щодо вчинення ними кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР, — 93 особи;
- кількість осіб, стосовно яких набрав законної сили виправдувальний вирок суду щодо вчинення ними відповідних злочинів — 0
- відомості про розмір збитків і шкоди, завданих кримінальними правопорушеннями, віднесеними до підслідності ДБР, стан та обсяги їхнього відшкодування у закінчених кримінальних провадженнях 66 118 000 гривень, з яких відшкодовано на досудовому слідстві — 755 000 гривень;
- відомості про кошти та інше майно, одержані внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР, конфісковані за рішенням суду, — відсутні,
- кошти у розмірі вартості незаконно одержаних послуг чи пілг, стягнені на користь держави, та розпорядження ними — 0;
- відомості про кошти та інше майно, одержані внаслідок кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР, які було повернуто в Україну з-за кордону, та розпорядження ними — відсутні,
- відомості про арешт майна: накладено арешт на майно у закінчених кримінальних провадженнях на суму 19 111 000 гривень, з яких з метою

- конфіскації — 9 120 000 гривень;
- конфіскація предметів та доходів від кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності ДБР, та розпорядження ними у закінчених кримінальних провадженнях — 0.

1.4.6. Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (ІСЦ) у грудні 2021 р. порівняно із листопадом 2021 р. становив 100,3%, за 2021р. у цілому – 109,7%.

На споживчому ринку столиці в грудні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,1%. Найбільше (на 13,6% та 11,1%) подорожчали яйця та овочі. На 6,1–0,3% зросли ціни на молоко, макаронні вироби, сир і м'який сир (творог), безалкогольні напої, рибу та продукти з риби, масло. Водночас на 4,3–0,7% подешевшали соняшникова олія, фрукти, цукор, хліб.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 0,7%, при цьому тютюнові вироби подорожчали на 1,4%, алкогольні напої подешевшали на 0,1%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 12,6%, що пов'язано з підвищенням тарифів на природний газ на 82,7%, електроенергію – на 26,5%, утримання та ремонт житла – на 24,0%, каналізацію – на 22,1%, водопостачання – на 7,2%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 4,7% відбулося за рахунок подорожчання послуг лікарень на 12,8% та амбулаторних послуг – на 8,6%.

Ціни на транспорт зросли на 3,3% передусім через подорожчання палива та мастил на 24,4%, проїзду в залізничному та автодорожньому пасажирському транспорті на 14,6% та 4,6% відповідно.

1.4.7. Будівництво

У січні–листопаді 2021 р. обсяг виробленої будівельної продукції становив 44936393 тис. грн, індекс будівельної продукції порівняно із січнем–листопадом 2020р. – 104,5%.

Індекс будівельної продукції з будівництва будівель у січні–листопаді 2021р. порівняно із січнем–листопадом 2020р. становив 112,6% (житлових – 126,5%, нежитлових – 101,4%), інженерних споруд – 93,3%.

За видами будівельної продукції найбільший обсяг вироблено з будівництва будівель – 27085532 тис. грн (60,3% від загального обсягу виробленої будівельної продукції), у тому числі з будівництва житлових будівель – 13759075 тис. грн (30,6%), нежитлових – 13326457 тис. грн (29,7%). З будівництва інженерних споруд вироблено будівельної продукції на суму 17850861 тис. грн (39,7% від загального обсягу).

Нове будівництво складало 36,7% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 34,4%, реконструкція

та технічне переоснащення – 28,9%. Господарським способом вироблено будівельної продукції обсягом 308032 тис. грн (0,7% від загального обсягу будівельної продукції в цілому по місту).

1.4.8. Промислове виробництво

Індекс промислової продукції в грудні 2021р. порівняно з попереднім місяцем та груднем 2020 р. становив відповідно 128,7% та 103,6%, за підсумками 2021 р. – 102,4%.

У переробній промисловості порівняно із 2020 р. індекс промислової продукції становив 106,9%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 94,8%.

Серед підприємств переробної промисловості найвагомніше збільшення виробництва промислової продукції спостерігалось на підприємствах машинобудування – на 31,6%. Збільшили обсяги продукції підприємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (на 17,1%) та з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (на 7,3%).

Зменшення обсягів промислового виробництва відбулось на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – на 27,0%; з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – на 11,9%; виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – на 4,1%; виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності – на 2,6%; виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 2,2%.

1.4.9. Зовнішня торгівля

У січні–листопаді 2021 р. експорт товарів становив 13636,8 млн. дол. США, імпорт – 27639,0 млн. дол. Порівняно з січнем–листопадом 2020 р. експорт збільшився на 21,6% (на 2419,8 млн. дол.), імпорт – на 30,0% (на 6385,9 млн. дол.). Негативне сальдо становило 14002,2 млн.дол. (у січні–листопаді 2020р. також негативне – 10036,1 млн. дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,49 (у січні–листопаді 2020р. – 0,53).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 226 країн світу

Оснoву товарної структури експорту у січні–листопаді 2021 р. складали продукти рослинного походження; жири та олії тваринного або рослинного походження; готові харчові продукти; продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з січнем–листопадом 2020р. збільшилась частка продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості з 5,6% до 6,6%, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – з 4,0% до 4,1%, мінеральних продуктів – з 2,3% до 2,4%. Натомість зменшилась частка продуктів рослинного походження з

42,8% до 42,2%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 24,6% до 23,9%, готових харчових продуктів – з 10,4% до 9,8%, недорогоцінних металів та виробів з них – з 3,2% до 2,9%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 4035,7 млн. дол., або 29,6% від загального обсягу експорту (у січні – листопаді 2020 р. – 3177,2 млн. дол., або 28,3%), та збільшився порівняно з січнем – листопадом 2020р. на 858,5 млн. дол., або на 27,0%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Нідерландів – 5,6% від загального обсягу експорту, Німеччини – 4,4%, Польщі – 4,1%, Іспанії – 3,4% та Італії – 2,6%.

Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Китаю – 16,3%, Індії – 8,7%, Єгипту – 4,3%, Туреччини – 3,6%, Ірану (Ісламської Республіки) – 2,9%, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – 2,4%, Пакистану – 2,2%, Індонезії та Іраку – по 2,1%.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Пакистану у 2,3 рази, Ірану (Ісламської Республіки) – у 1,8 рази, Німеччини – у 1,7 рази, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – у 1,6 рази, Польщі – на 42,6%, Туреччини – на 40,8%, Індії – на 40,2%, Італії – на 30,8%, Нідерландів – на 13,1%, Єгипту – на 11,5%, Китаю – на 7,2%, Іспанії – на 2,4% та Індонезії – на 2,1%, зменшився до Іраку – на 4,3%.

Основу товарної структури імпорту у січні–листопаді 2021р. складали машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання; продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості; мінеральні продукти; засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби.

У загальному обсязі імпорту товарів порівняно з січнем–листопадом 2020р. збільшилась частка продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості з 18,8% до 19,1%, мінеральних продуктів – з 14,0% до 15,8%, засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – з 9,6% до 9,8%, полімерних матеріалів, пластмаси та виробів з них – з 5,5% до 5,8%, недорогоцінних металів та виробів з них – з 3,9% до 4,0%. Зменшилась частка машин, обладнання та механізмів, електротехнічного обладнання з 23,4% до 22,9%, готових харчових продуктів – з 5,7% до 5,5%, приладів та апаратів оптичних, фотографічних – з 3,3% до 3,2%, продуктів рослинного походження – з 3,3% до 2,9%, текстильних матеріалів та текстильних виробів – з 3,2% до 2,7%, різних промислових товарів – з 2,5% до 2,2%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 11081,8 млн. дол., або 40,1% від загального обсягу (у січні–листопаді 2020р. – 9296,1 млн. дол., або 43,7%), та збільшився проти січня–листопада 2020р. на 1785,7 млн. дол., або на 19,2%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні надходження товарів здійснювалися з Німеччини – 7,7%, Польщі – 5,2%, Італії – 4,3%, Франції – 3,3% та Угорщини – 2,3%.

Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Китаю – 17,5%, Білорусі – 7,6%, Російської Федерації – 5,8%, Туреччини – 4,0%, Швейцарії – 3,9%, США – 3,6% та Японії – 2,7%.

Порівняно з січнем–листопадом 2020 р. імпорт товарів збільшився з усіх найбільших країн-партнерів: зі Швейцарії у 2,4 рази, Білорусі – у 1,7 рази, Туреччини – на 38,4%, Китаю – на 31,9%, Російської Федерації – на 26,3%, США

– на 23,6%, Італії – на 17,1%, Японії – на 16,9%, Франції – на 16,5%, Німеччини – на 15,0%, Польщі – на 11,5% та Угорщини – на 3,7%.

1.4.10. Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2021 р. становив 279124,1 млн.грн, що в порівнянних цінах на 8,1% більше від обсягу 2020 р. У грудні 2021 р. порівняно з груднем 2020 р. оборот роздрібної торгівлі зріс на 3,2%, порівняно з листопадом 2021 р. – на 24,5%.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб), у 2021 р. становив 239560,8 млн.грн, що в порівнянних цінах на 8,9% більше, від обсягу 2020 р. У грудні 2021 р. обсяг роздрібного товарообороту підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб) у порівнянних цінах проти грудня 2020 р. зріс на 4,4%, порівняно з листопадом 2021 р. – на 24,5%.

1.4.11. Транспорт

У січні–листопаді 2021 р. вантажообіг підприємств транспорту становив 7052,8 млн. ткм, або 104,8% від обсягу січня–листопада 2020р. Підприємствами транспорту перевезено 27689,2 тис. т вантажів, що становить 91,2% від обсягів січня–листопада 2020 р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–листопаді 2021 р. виконано вантажообіг в обсязі 5697,9 млн. ткм (105,4% від обсягу січня–листопада 2020 р.) та перевезено 26040,2 тис. т вантажів (91,8% від обсягів січня–листопада 2020 р.).

У січні–листопаді 2021р. пасажирообіг підприємств транспорту становив 16201,5 млн. пас.км, або 139,0% від обсягу січня–листопада 2020р. Послугами пасажирського транспорту (з урахуванням перевезень пасажирів міською електричкою) у січні–листопаді 2021 р. скористалося 560570,6 тис. пасажирів, або 112,5% від обсягу січня–листопада 2020 р.

Послугами автомобільного транспорту скористалися 127772,1 тис. пасажирів (117,8% від обсягу січня–листопада 2020 р.), авіаційним транспортом перевезено 6336,5 тис. пасажирів (180,8% від обсягу січня листопада 2020 р.), міським електричним транспортом – 423981,5 тис. пасажирів (110,3% від обсягу січня–листопада 2020 р.).

2. АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Моніторинг забруднення атмосферного повітря проводився Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16-ти стаціонарних постах (ПСЗ), які розташовані у 8-ми районах столиці.

Для визначення забрудненості повітря у 2021 році було відібрано і проаналізовано 80819 проб. На ПСЗ № 10 та ПСЗ № 13 протягом всього року спостереження проводились лише за оксидом вуглецю через відключення постів від електроенергії. На 14-ти стаціонарних постах визначався вміст основних забруднювальних домішок – завислих речовин, діоксиду сірки, оксиду вуглецю і діоксиду азоту, на одному посту – вміст розчинних сульфатів і оксиду азоту. За вмістом специфічних речовин – сірководню, фенолу, фтористого водню, хлористого водню, аміаку, формальдегіду, свинцю, мангану, хрому, заліза, кадмію, міді, нікелю, цинку спостереження проводились на окремих постах з урахуванням викидів промислових підприємств, розташованих поблизу ПСЗ, а також у районах проходження найбільш завантажених автомагістралей міста.

Загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у 2021 р. оцінювався як високий. Загалом по Києву перевищення середньодобових гранично допустимих концентрацій (ГДКс.д.*) спостерігалось з діоксиду азоту – у 3,0 рази, формальдегіду – у 2,0 рази, оксиду азоту – у 1,3 рази. Вміст фенолу був на рівні 1,0 ГДКс.д. Це речовини 2 і 3 класів небезпеки і такі, які протягом усього року найбільше забруднювали повітря міста Київ.

Середньорічні концентрації завислих речовин перевищували рівень ГДКс.д. лише на Бессарабській площі (ПСЗ №7) в 1,1 рази, на інших постах були на рівні 0,5-0,9 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація завислих речовин дорівнювала 0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста були у межах 0,2 -0,5 ГДКм.р.

Найбільші середньорічні концентрації діоксиду сірки на рівні 1,0 ГДКс.д. зафіксовані на Бессарабській площі та вулиці Олександра Довженка (ПСЗ № 2). На інших постах середньорічні концентрації були у межах 0,8-0,9 ГДКс.д., на проспекті Науки (ПСЗ № 5) – 0,2 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація діоксиду сірки дорівнювала 0,8 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили 0,1-0,6 ГДКм.р.

З оксиду вуглецю найбільша середньорічна концентрація зафіксована на проспекті Перемоги в районі метро Святошин (ПСЗ № 11) – 0,7 ГДКс.д.; на інших постах середньорічні концентрації були у межах 0,1-0,6 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація оксиду вуглецю становила 0,4 ГДКс.д. Найбільші максимальні концентрації спостерігались: на Гідропарку (ПСЗ № 15 - район поблизу мосту метро та Броварського проспекту) – 2,0 ГДКм.р., на проспекті Перемоги та вулиці Семена Скляренка (ПСЗ № 21) – 1,6 ГДКм.р., на вулицях Межигірській (ПСЗ № 10), Олександра Довженка та бульварі Лесі Українки (ПСЗ № 8) – 1,2-1,4 ГДКм.р.

* - згідно РД 52.04-186-89 ГДКс.д. (середньодобові) стосуються тривалої дії забруднювальних домішок і з цими ГДК порівнюються середньомісячні концентрації; ГДКм.р. (максимально разові) відносяться до випадків відбору проб протягом 20 хвилин і з цими ГДК порівнюються разові концентрації домішок.

Всього за рік з оксиду вуглецю зафіксовано 30 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 0,3 % від загальної кількості спостережень за цією домішкою (в 2020 році – 0,1%). Найбільша кількість випадків перевищення ГДКм.р. зафіксована на ПСЗ № 15 та ПСЗ № 11 – 2,0% і 1,7% відповідно.

Вміст діоксиду азоту за середньорічними та максимальними концентраціями перевищував рівень відповідних ГДК майже на всіх постах. Найбільші середньорічні концентрації діоксиду азоту спостерігались на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: на площі Перемоги, вулицях Семена Скляренка і Каунаський (ПСЗ № 9) – 4,0 ГДКс.д., на Бессарабській площі та проспекті Перемоги – 3,8 ГДКс.д., на Оболонському проспекті (ПСЗ № 17) та Деміївській площі (ПСЗ № 20) – 3,5 ГДКс.д. На інших постах середньорічні концентрації були у межах 2,5-3,3 ГДКс.д., на проспекті Науки – 0,4 ГДКс.д.

Максимальні разові концентрації діоксиду азоту відмічались: на Деміївській площі – 3,4 ГДКм.р., на вулиці Інженера Бородіна – 2,7 ГДКм.р., на площі Перемоги – 2,5 ГДКм.р. На інших постах максимальні концентрації діоксиду азоту були у межах 1,2-2,2 ГДКм.р.; на проспекті Науки – 0,2 ГДКм.р. За рік з діоксиду азоту зафіксовано 1497 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 12,6% від загальної кількості спостережень за цією домішкою (у 2020 р. – 14,4%). Найбільша кількість перевищення ГДКм.р. зафіксована на ПСЗ № 9 (31,2%), ПСЗ № 21 (26,6%), ПСЗ № 7 (25,2%), ПСЗ № 6 (24,8%).

Середньорічний вміст оксиду азоту (визначався лише на ПСЗ № 20) становив 1,3 ГДКс.д., максимальний – 1,1 ГДКм.р. (два випадки зафіксовано у липні 2021 р.).

Вміст фенолу, що визначався на семи постах, за середньорічними концентраціями був на рівні 1,0-1,3 ГДКс.д., за максимальними – 0,8-0,9 ГДКм.р. Найвища середньорічна концентрація спостерігалась на вулиці Семена Скляренка (1,3 ГДКс.д.).

Вміст формальдегіду у повітрі вимірювався на 13 постах. Середньорічні концентрації цієї домішки майже на усіх постах перевищували середньодобову ГДК у 1,3-2,3 рази. Найбільший середньорічний вміст формальдегіду спостерігався на площах Перемоги, Бессарабській, Деміївській, проспекті Перемоги, вулицях Каунаській та Скляренка – 2,3 ГДКс.д.; найнижчий – на проспекті Науки – 1,0 ГДКс.д. Максимальні концентрації на всіх постах були у межах 0,3-0,7 ГДКм.р.

Середньорічні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка становили 0,002 мг/м³, максимальні – 0,004-0,006 мг/м³ (0,5-0,7 ГДКм.р.).

Середньорічний та максимальний вміст інших специфічних домішок на постах міста не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і становив: з хлористого водню – 0,3-0,4 ГДКс.д. та 0,7-0,8 ГДКм.р., з фтористого водню – 0,2 ГДКс.д. та 0,1-0,4 ГДКм.р., з аміаку – 0,2 ГДКс.д. та 0,1 ГДКм.р. відповідно.

Вміст важких металів був значно нижче рівнів середньодобових гранично допустимих концентрацій. Середньорічні концентрації свинцю, мангану, хрому, заліза, кадмію, міді, нікелю та цинку на всіх постах і по місту були на рівні

0,0 -0,2 ГДКс.д. Максимальні з середньомісячних концентрацій зафіксовані, в основному, у січні і становили: зі свинцю – 0,7 ГДКс.д. на ПСЗ № 20, 0,5 ГДКс.д. – на ПСЗ № 21, 0,4 ГДКс.д. – на ПСЗ № 4 та ПСЗ № 7; з кадмію – 0,4 ГДКс.д. на ПСЗ № 21; з міді – 0,4 ГДКс.д. у червні на ПСЗ № 7. Максимальний вміст мангану та заліза становив 0,2 ГДКс.д., нікелю – 0,1 ГДКс.д., хрому та цинку – був нижче 0,1 ГДКс.д.

У річному ході середньомісячних концентрацій відмічалось зростання вмісту окремих забруднювальних домішок у теплий період року: формальдегіду – з червня по серпень, оксиду азоту – у червні-липні, фенолу – у березні та червні-серпні, оксиду вуглецю та хлористого водню – у липні. Вміст діоксиду азоту протягом усього року коливався у межах близько 3 ГДКс.д., з більш високими значеннями (3,3 ГДКс.д.) у січні, березні-квітні та липні. У холодний період року – з січня по березень – відмічався підвищений вміст діоксиду сірки. Вміст завислих речовин, фтористого водню, аміаку та важких металів протягом року мав незначні коливання.

За ІЗА рівень забруднення повітря міста майже увесь рік характеризувався як високий (7,3-10,0 умовних одиниць) з найбільш високими значеннями у липні (10,9 ум. од.). Лише у грудні 2021 р. рівень забруднення повітря міста характеризувався як підвищений (6,8 ум.од.).

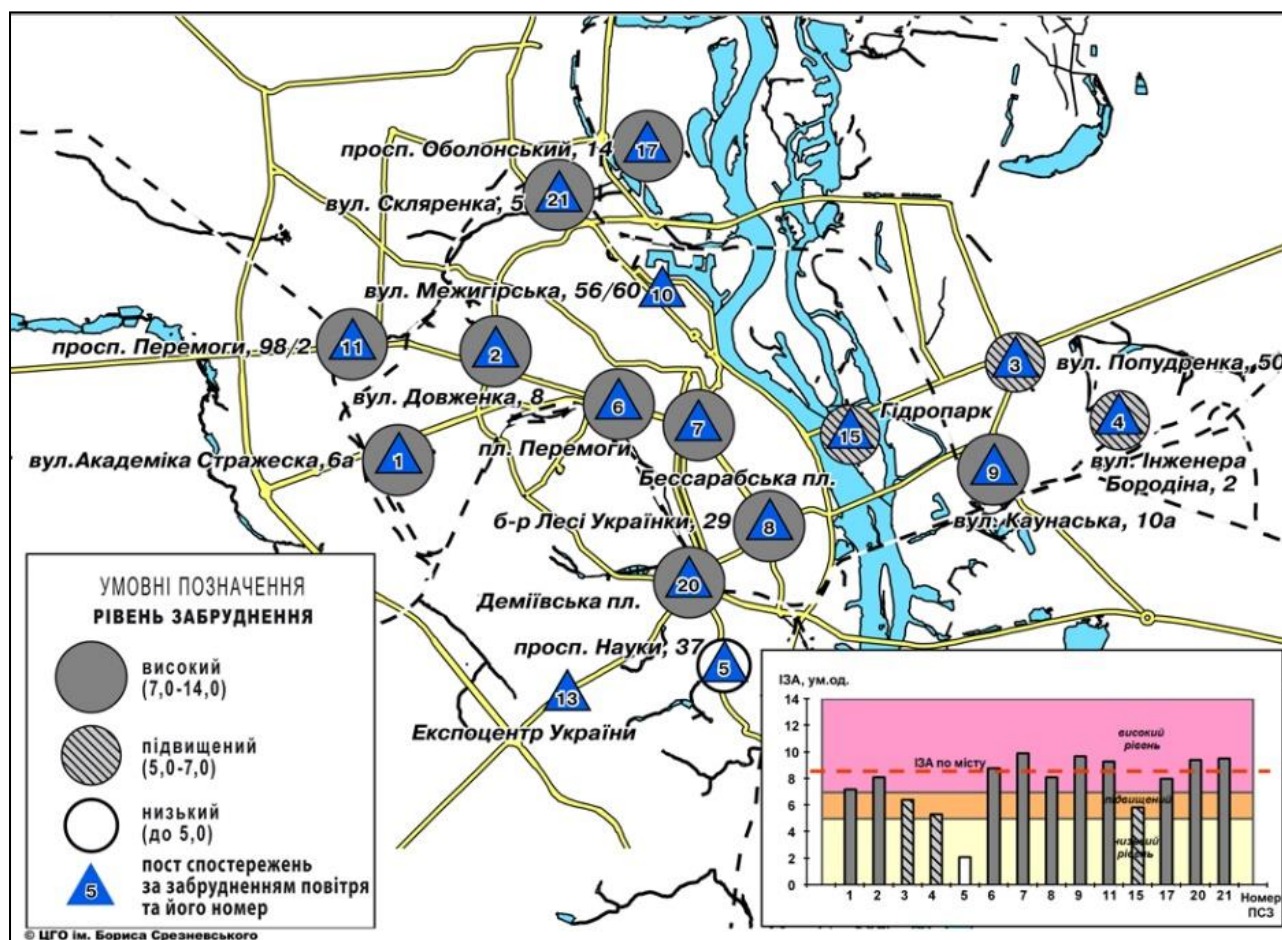

Рис. 2.1 Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень мережі моніторингу обсерваторії у м. Києві за 2021 рік (за ІЗА)

За середньорічними концентраціями забруднювальних домішок за 2021 рік на 10-ти постах міста рівень забруднення оцінювався, як високий. Місцем з найбільшим забрудненням повітря був район Бессарабської площі. Також високим рівнем забруднення характеризувались вулиці Каунаська, Семена Скляренка, Деміївська площа, проспект Перемоги (район станції метро «Святошин»), площа Перемоги, бульвар Лесі Українки, вулиця Олександра Довженка (район станції метро «Шулявська»), Оболонський проспект, вулиця Академіка Стражеска (перетин з бульваром Вацлава Гавела). Підвищений рівень забруднення зафіксовано на вулиці Попудренка (район станції метро «Чернігівська»), в районі Гідропарку та на вулиці Інженера Бородіна (район ДВРЗ).

Низьким рівнем забруднення увесь рік характеризувався район проспекту Науки, 37 – зелена зона міста (рис. 2.1).

У порівнянні з попереднім роком рівень забруднення атмосферного повітря міста дещо знизився (за ІЗА з 9,6 до 8,6 ум.од.), але залишився на рівні високого. Високий рівень забруднення обумовлено середньорічними концентраціями таких пріоритетних домішок, як діоксид азоту, формальдегід, оксид азоту, фенол, діоксид сірки.

Порівняно з 2020 р. відмічалось зниження середньорічних концентрацій діоксиду сірки та фенолу, деяке підвищення вмісту формальдегіду. Вміст інших забруднювальних домішок майже не змінився.

З грудня 2020 року Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) здійснюється розбудова сучасної системи моніторингу яка базується на основних принципах Європейських директив.

Моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється з метою забезпечення збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування її змін і ступеня небезпечності, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення.

Станом на сьогодні вже встановлено та працюють 5 пунктів спостереження за станом атмосферного повітря. Детальна інформація про стан атмосферного повітря за кожним пунктом моніторингу включає актуальну інформацію про концентрацію забруднюючих речовин, метеорологічні параметри та значення індексу якості повітря. Інформацію про концентрацію забруднюючих речовин та метеорологічні параметри доступні для користувача уже через декілька хвилин після вимірювання.

Пункти моніторингу спостереження за станом атмосферного повітря встановлені в Дарницькому, Дніпровському, Шевченківському та Подільському районах міста Києва за адресами:

– вул. Архітектора Вербицького, 26;

- Харківське шосе, 7/1;
- пр-т Правди, 64Г;
- вул. Турівська, 28;
- вул. Щусєва, 20

Рис. 2.2. Один з сучасних постів моніторингу атмосферного повітря, встановлених у м. Києві

Рівень забрудненості атмосферного повітря оцінюється за загальним індексом якості повітря (CAQI, Common Air Quality Index) який формується автоматично на основі показників кількох основних забруднювачів: PM_{2.5} і PM₁₀ (частки пилу), SO₂ (діоксид сірки), NO₂ (діоксид азоту), O₃ (приземний озон), CO (оксид вуглецю). Чим нижчий показник CAQI, тим краща якість повітря. Інформацію щодо динаміки стану якості атмосферного повітря у м. Києві в період з 01.01.2021 р. по 31.12.2021 р., отриману з вищезазначених 5 пунктів спостереження за станом атмосферного повітря, наведено на рис.2.3.

У відповідності до наведеної діаграми, можна зробити висновок, що за аналітичний період, рівень забрудненості атмосферного повітря на території м. Києва переважно знаходиться в діапазоні «дуже низький» та «низький».

За даними якості повітря можна слідкувати у режимі реального часу на онлайн-мапі за посиланням <http://asm.kyivcity.gov.ua/> та у мобільному застосунку «Київ Цифровий».

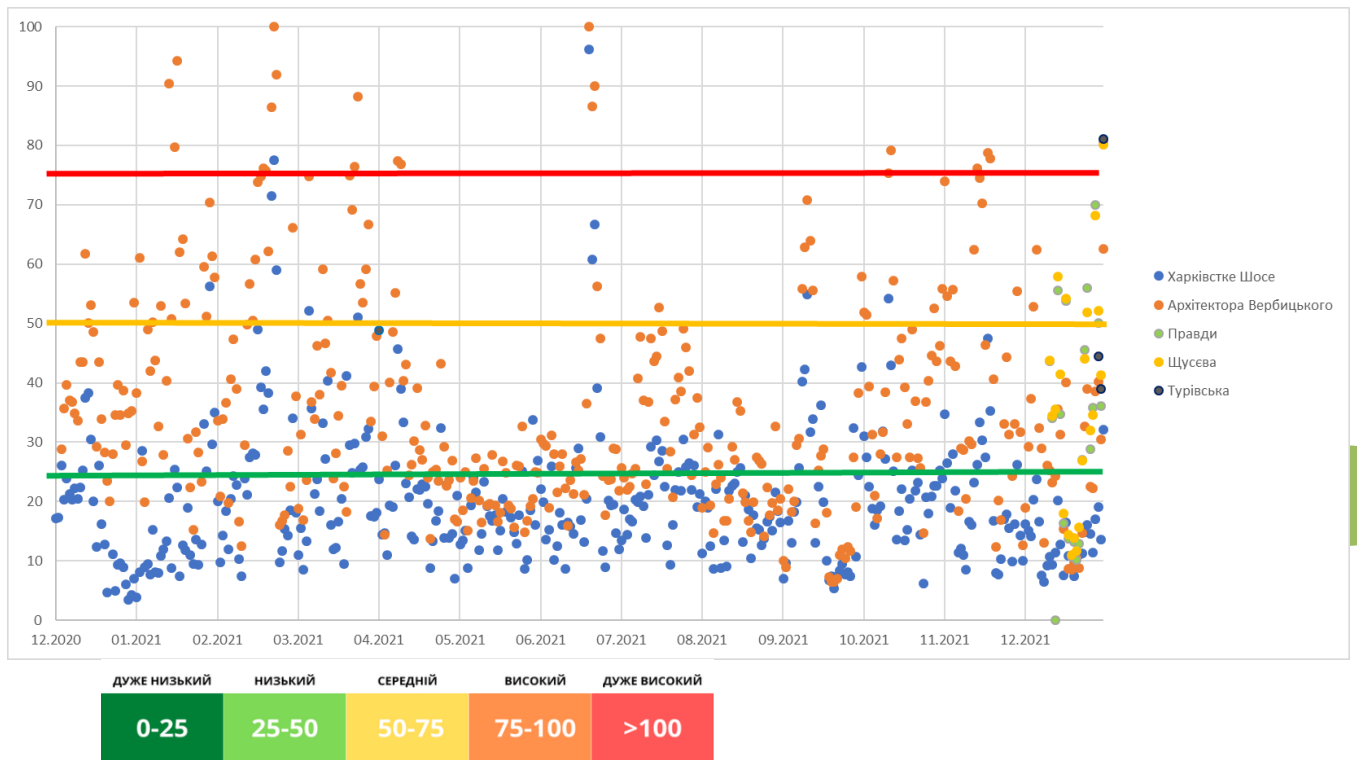

Рис. 2.3. Динаміка стану якості атмосферного повітря у м.Києві в період з 01.01.2021 по 31.12.2021 (за загальним індексом якості повітря CAQI)

Нижче надаються табличні форми щодо показників якості атмосферного повітря за 2021 рік, а також основних забруднювачів атмосферного повітря за звітний період.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021 рік та два попередніх

Таблиця 7

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	566	216	166
другої групи	190	80	68
третьої групи	376	136	98
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	22,3	25,5	38,8
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	26,7	30,5	46,4
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	7,5	8,6	13,1

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Києва у 2021 році

Таблиця 8

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
За даними Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського					
Завислі речовини	Київ	0,10	0,15	0,50	0,23
Діоксид сірки	Київ	0,04	0,05	0,50	0,29
Розчинні сульфати	Київ	0,01	-	-	0,03
Оксид вуглецю	Київ	1,2	3,0	5,0	10,1
Діоксид азоту	Київ	0,12	0,04	0,20	0,69
Оксид азоту	Київ	0,08	0,06	0,40	0,44
Сірководень	Київ	0,002	-	0,008	0,006
Фенол	Київ	0,003	0,003	0,010	0,009
Фтористий водень	Київ	0,001	0,005	0,020	0,008
Хлористий водень	Київ	0,06	0,20	0,20	0,15
Аміак	Київ	0,01	0,04	0,20	0,02
Формальдегід	Київ	0,006	0,003	0,035	0,023
Кадмій	Київ	0,01x10 ⁻³	0,3x10 ⁻³	-	0,11x10 ⁻³
Залізо	Київ	1,20 x10 ⁻³	40,0x10 ⁻³	-	7,0 x10 ⁻³
Манган	Київ	0,03 x10 ⁻³	1,0x10 ⁻³	-	0,17 x10 ⁻³
Мідь	Київ	0,08 x10 ⁻³	2,0x10 ⁻³	-	0,78 x10 ⁻³
Нікель	Київ	0,03 x10 ⁻³	1,0x10 ⁻³	-	0,14 x10 ⁻³
Свинець	Київ	0,04 x10 ⁻³	0,3x10 ⁻³	-	0,20 x10 ⁻³
Хром	Київ	0,02 x10 ⁻³	1,5x10 ⁻³	-	0,06 x10 ⁻³
Цинк	Київ	0,16 x10 ⁻³	50,0x10 ⁻³	-	1,19 x10 ⁻³
За даними Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)					
Завислі речовини	Київ	0,018	0,15	0,50	0,81
Діоксид сірки	Київ	0,014	0,05	0,50	0,46
Оксид вуглецю	Київ	0,33	3,0	5,0	22,31
Діоксид азоту	Київ	0,025	0,04	0,20	0,17
Оксид азоту	Київ	0,13	0,06	0,40	0,67
Аміак	Київ	0,003	0,04	0,20	0,13
Формальдегід	Київ	0,0036	0,003	0,035	0,026
Кадмій	Київ	-	0,3x10 ⁻³	-	<0,1x10 ⁻⁵
Нікель	Київ	-	1,0x10 ⁻³	-	0,26 x10 ⁻⁴
Свинець	Київ	-	0,3x10 ⁻³	-	0,15 x10 ⁻⁵
Ртуть	Київ	-	3,0x10 ⁻⁴	-	0,5 x10 ⁻⁴
Арсен	Київ	-	3,0x10 ⁻³	-	0,13 x10 ⁻³

* - середньодобові ГДК (ГДКс.д.) стосуються тривалої дії забруднювальних домішок і з цими ГДКс.д. порівнюються середньомісячні концентрації; - максимально разові ГДК (ГДКм.р.) відносяться до випадків відбору проб протягом 20 хвилин і з цими ГДКм.р. порівнюються разові концентрації домішок. - для важких

металів надається максимальна з середньомісячних концентрацій і порівнюється вона з ГДКс.д. Для важких металів встановлені тільки ГДКс.д.; для сірководню – ГДКм.р.; для розчинних сульфатів – ГДК відсутні.

Основні забруднювачі атмосферного повітря за звітний рік

Таблиця 9

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КИЇВГАЗ»	17883,580	100	-	-	-	-	-
2	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ» ДНІПРОВСЬКИЙ	11792,868	100	-	-	-	-	-
3	СВП «КИЇВСЬКІ ТЕЦ» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» ТЕЦ-5	2255,333	100	-	-	-	-	-
4	СВП «КИЇВСЬКІ ТЕЦ» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» ТЕЦ-6	1684,124	100	-	-	-	-	-
5	ФІЛІЯ «ЗАВОД «ЕНЕРГІЯ» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО»	566,148	100	-	-	-	-	-
6	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЄВРОБЕТОН»	466,888	100	-	-	-	-	-

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 10

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
	Усього	38,8	100,0
1	За видами економічної діяльності, у тому числі:		
1.1	Сільське, лісове та рибне господарство	0,037	0,095
1.2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	0,044	0,113
1.3	Переробна промисловість	1,496	3,856
1.4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,840	87,216
1.5	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,585	1,508
1.6	Будівництво	0,006	0,015
1.7	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	0,328	0,845
1.8	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,209	0,539
1.9	Тимчасове розміщення й організація харчування	0,007	0,018
2.0	Інформація та телекомунікації	0,032	0,082
2.1	Фінансова та страхова діяльність	0,044	0,113
2.2	Операції з нерухомим майном	2,044	5,268
2.3	Професійна, наукова та технічна діяльність	0,018	0,046
2.4	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,017	0,044
2.5	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,005	0,013
2.6	Освіта	0,005	0,013
2.7	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,016	0,041
2.8	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,008	0,021
2.9	Надання інших видів послуг	0,048	0,124

3. ЗМІНА КЛІМАТУ

Розпорядженням КМУ від 7 грудня 2016 року № 932 схвалено концепцію реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року. Метою Концепції є вдосконалення державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку держави, створення правових та інституційних передумов для забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку за умови економічної, енергетичної та екологічної безпеки і підвищення добробуту громадян.

Концепція визначає підстави для розроблення проектів законів та інших нормативно-правових актів, стратегій та планів заходів щодо їх реалізації для різних складових державної політики у сфері зміни клімату. Реалізація Концепції здійснюватиметься до 2030 року.

Розпорядженням КМУ від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р схвалено стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року.

Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року (далі – СНВР) розроблена на виконання міжнародних зобов'язань України згідно з пунктом 19 Статті 4 Паризької угоди, пунктом 35 Рішення 1/СР.21 Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р “Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року”.

Розроблення СНВР здійснено Мінприроди за технічної підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку «Муніципальна енергетична реформа в Україні» за наступними секторами: енергопостачання, енергоспоживання у промисловості, енергоспоживання у житлово-комунальному господарстві, транспорт, управління відходами, сільське та лісове господарство.

СНВР визначає узгоджене зацікавленими сторонами національне бачення щодо відокремлення подальшого економічного зростання та соціального розвитку держави від збільшення обсягу викидів парникових газів. Наявність СНВР є підставою для розроблення і впровадження економічних інструментів підтримки переходу України до низьковуглецевого розвитку, залучення інноваційних технологій і міжнародних фінансових ресурсів, а також дозволить розпочати роботу щодо перегляду національно-визначеного внеску України до Паризької угоди згідно з підпунктом 3 пункту 2 Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.

Метою Стратегії є визначення стратегічних напрямів переходу економіки України на траєкторію низьковуглецевого зростання на засадах сталого розвитку відповідно до національних пріоритетів.

4. ВОДНІ РЕСУРСИ

4.1. Водні ресурси та їх використання

Територія Київської області та безпосередньо місто Київ розташовані у межах двох гідрогеологічних басейнів південно-західного крила Дніпровського артезіанського басейну Українського басейну тріщинуватих вод. Річкова мережа області та міста переважно належить до басейну Дніпра і тільки незначна частина річок на півдні області до басейну Південного Бугу. На території міста розташовується майже 700 водних об'єктів різних типів (річки, струмки, озера, ставки, канали тощо). Площа їх водного дзеркала коливається від 0,0025 до 1,86 км², об'єми – 0,003-19,3 млн. м³. Середня глибина варіюється від 0,85 до 15 м, максимальна – від 1,85 до 28 м. В межах міста Києва загалом 39 водних об'єктів загальнодержавного значення.

29

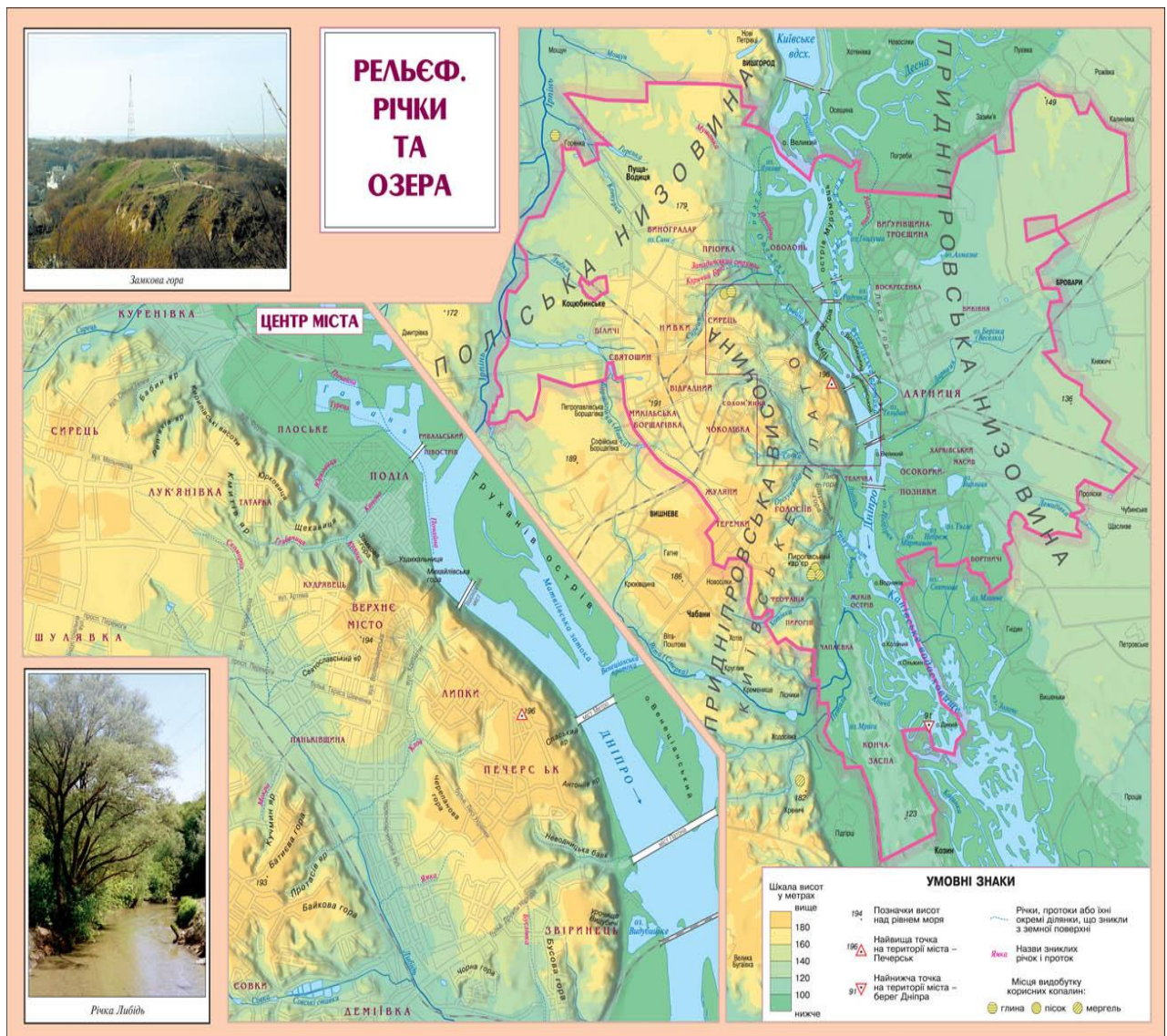

Рисунок 4.1. Схема розташування водних об'єктів міста

Протяжність річок по території міста складає 104,28 км. Найбільшими так званими малими річками Києва, що течуть на території міста та впадають у Дніпро, є Либідь, Сирець, Нивка і Віта в правобережній частині столиці, а також Дарниця – в Лівобережній.

Згідно з генетичною класифікацією водойми Києва поділяються на чотири типи: озера, що генетично пов'язані з заплавою р. Дніпра (Бабине, Тельбін, Вирлиця та ін.); озера-стариці історичних русел річок (до водойм цього типу належить каскад озер Опечень); стави на постійно існуючих та пересихаючих водотоках (на річках Нивка, Горенка, Сирець та ін.); безстічні озера (Синє, Центральне, Глинка).

У північній, центральній та південній частинах міста на правобережній заплаві Дніпра знаходяться озера системи Опечень (Мінське, Лугове, Пташине, Богатирське, Кирилівське, Йорданське), озера Редьчине, Центральне, Вербне та затоки Верблюд, Собаче Гирло, Оболонь, Київська Гавань, Славутич, озера Видубицьке, Конча та Заспа, рукав Коник, затока Старик та ін.

Стисла інформація про деякі річки Києва.

Річка Дніпро – одна з найбільших рік Європи, площа її водозбору переважає площу більшості європейських країн. Довжина становить 2201 км, у межах України – 981 км. Площа басейну – 504 тис. км², з них у межах України – 291,4 тис. км². Дніпро – типова рівнинна річка з повільною й спокійною течією. Має звивисте річище, утворює рукави, багато перекатів, островів, проток, мілин.

Річка Либідь – найвідоміша поміж інших київських річок. Її довжина становить 16,0 км, площа водозбору – 66,2 км², висота витоку над рівнем моря – 185 м, гирла – 91,5 м. Частина річки на поверхні, частина підземно у колекторі.

Річка Дарниця – найбільша річка в лівобережній частині міста. Її довжина становить 21,1 км, площа водозбору – 133 км².

Річка Нивка – довжина становить 19,7 км, площа водозбору – 94 км². Річка тече на південно-західній околиці Києва, частково за його межами. Вона бере початок біля перехрестя вулиць Академіка Заболотного та Івана Сірка.

Річка Сирець – довжина становить 12,3 км, площа водозбору – 24,4 км². Один з витоків річки розташований приблизно посередині між станціями метро «Нивки», метро «Святошин».

Річка Віта – становить 13,9 км, площа водозбору – 244 км². За площею водозбору це найбільша мала річка Києва.

Річки Горенка та Котурка – течуть у північно-західний напрям міста, з обох боків охоплюють селище Пуша-Водицю.

Річка Глибочиця – по всій своїй довжині закута у колектор від вул. Овруцької.

Київ забезпечується питною водою з трьох джерел водопостачання – річок Дніпра, Десни та підземних водоносних горизонтів. Артезіанський водопровід експлуатує свердловини сеноман-келовейського та середньоярського водоносних горизонтів, глибиною від 90 до 340 м.

В гідрогеологічному відношенні територія розташована в межах Українського кристалічного щита, що характеризується недостатніми умовами для накопичення підземних вод – наявні низько та помірно водозабезпечені породи.

Рис.4.2. Річка Дніпро

Рис.4.3. Русанівський канал

До складу підземних вод входять ґрунтові води – верхній, безнапірний поверх та артезіанський напірний, поверх, який складається з кількох водоносних горизонтів, що утворюють кілька самостійних артезіанських басейнів.

Розподіл, запаси і властивості підземних вод насамперед залежать від геологічної будови. Якісний склад підземних вод формується в результаті взаємодії ряду природних факторів, основними з яких слід вважати кліматичні (атмосферні опади, температура, випаровуваність тощо) та геологічну будову (склад гірських порід, тектоніку, гідрогеологічні умови).

Для господарчо-питного водопостачання м. Києва використовуються переважно води сеноман-келовейського та байоського водоносних горизонтів.

Водоносний комплекс у відкладах іваницької світи середньої-верхньої юри та загорівської, журавинської та бурімської світ нижньої-верхньої крейди (сеноман-келовейський) в межах м. Києва розповсюджений скрізь. Водомісткі породи представлені різними відкладами, верхню їх частину представляють породи загорівської, журавинської та бурімської світ середньої і верхньої крейди, нижню частину – породи іваницької світи середньої і верхньої юри.

Підземні води сеноман-келовейського водоносного комплексу захищені від забруднення з поверхні землі. Захищеність підземних вод сеноман-келовейського водоносного комплексу від впливу зовнішніх джерел забруднення забезпечують слабопроникна товща строкатих глин, та водотривкі мергельна товща середнього палеогену і крейдяно-мергельна товща верхньої крейди. Підземні води комплексу прісні, з мінералізацією 0,3 – 0,53 г/дм³, гідрокарбонатні кальцієво-натрієво-магнієві. Загальна жорсткість води змінюється в межах 2,3 – 6,0 ммоль/дм³. Вміст мікрокомпонентів в межах допустимих норм. Експлуатація сеноман-келовейського водоносного комплексу для водопостачання м. Києва розпочалася в кінці XIX століття і триває до теперішнього часу.

Водоносний горизонт у відкладах орельської світи середньої юри (байоський) в межах м. Києва розповсюджений скрізь. Водомісткі породи майже скрізь представлені пісками дрібнозернистими, частіше середньозернистими, крупнозернистими до гравелистих, що чергуються з прошарками та лінзами глин. Середньоюрський водоносний горизонт оцінюється як природно захищений від забруднення з поверхні землі. Глибина залягання водоносного горизонту середньоюрських відкладів змінюється від 180 м до 350 м. Води горизонту прісні, вміст сухого залишку 0,2 – 0,7 г/дм³. За хімічним складом води горизонту хлоридно-гідрокарбонатні, натрієво-кальцієві та натрієво-магнієво-кальцієві. Величина загальної жорсткості 2,2 – 7,6 ммоль/дм³. Вміст мікрокомпонентів знаходиться в межах допустимих норм. Водоносний горизонт середньоюрських відкладів широко використовується для водопостачання м. Києва і розливу мінеральних природних столових вод.

Для міста характерна не тільки велика кількість водойм, але й їхнє різноманіття за походженням та господарським призначенням. На київські водойми суттєво впливає міське середовище, яке проявляє себе у постійному тиску на їхній стан – якість води, гідрологічний режим, біорізноманіття. Це призводить до зміни якості води та погіршує стан водних об'єктів.

Водні об'єкти регіону

Таблиця 11

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
Усього	691	
у тому числі:		
місцевого значення	652	
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-
загальнодержавного значення	39	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 12

[illegible]

анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Динаміка водокористування за 2021 рік та два попередніх

Таблиця 13

Показники	Одиниця виміру	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	711	719	563
у тому числі:		682	684	-
поверхневої	млн м ³			
підземної	млн м ³	29	35	-
морської	млн м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу (чисельність населення у 2019 році – 2967360 осіб чисельність населення у 2020 році – 2962180 осіб чисельність населення у 2021 році – 2952301 осіб)	м ³	239,6	242,7	190,7
Використано свіжої води, усього	млн м ³	678	666	499
у тому числі на потреби:		166	242	130
господарсько-питні	млн м ³			
виробничі	млн м ³	512	424	369
сільськогосподарські	млн м ³	0	0	-
зрошення	млн м ³	0	0	-
рибогосподарські	млн м ³	0	0	-
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	228,8	224,8	169,02
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	56	57	-
	% до забраної води	7,9	8,01	-
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	723	640	580
у тому числі:		-	-	-
у підземні горизонти	млн м ³			
у накопичувачі	млн м ³	-	-	-
на поля фільтрації	млн м ³	-	-	-
у поверхневі водні об'єкти	млн м ³	723	640	580
не віднесених до водних об'єктів	млн м ³	-	-	-
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти,				
усього	млн м ³	723	640	580
з них:		0	265	268
нормативно очищених, усього	млн м ³			
у тому числі:		-	265	-
на спорудах біологічного очищення	млн м ³			
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	0	0	-
на спорудах механічного очищення	млн м ³	0	0	-
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн м ³	436	359	296
забруднених, усього	млн м ³	287	16	16
у тому числі:		269	-	-
недостатньо очищених	млн м ³			
без очищення	млн м ³	18	16	16

Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	млн м ³	243,7	216,1	196,46
---	--------------------	-------	-------	--------

**Використання води за видами економічної діяльності у 2021 році та
двох попередніх**

Таблиця 14

Види економічної діяльності	2019 рік		2020 рік		2021 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	678,4	90,34	666,478	33,248	499,342	27,334
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
Сільське, лісове та рибне господарство	0,080	-	0,019	-	0,017	-
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	-	-	-	-	0,027	-
Переробна промисловість	-	-	6,011	32,107	5,732	41,902
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	-	-	416,324	33,137	352,593	28,990
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	-	-	235,213	9,94	135,216	7,934
Будівництво	0,221	-	0,149	-	0,071	8,306
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-	-	0,507	9,777	0,343	10,003
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-	-	0,681	17,546	0,528	14,717
Тимчасове розміщення й організація харчування	-	-	0,296	-	0,145	-
Інформація та телекомунікації	0,238	3,982	0,231	-	0,133	-
Фінансова та страхова діяльність	-	-	0,187	94,326	0,146	96,562
Операції з нерухомим майном	-	-	1,84	39,338	1,448	5,848
Професійна, наукова та технічна діяльність	-	-	0,998	93,260	0,269	89,246
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-	-	0,427	36,793	0,196	-
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	-	-	0,295	1,536	0,208	5,549
Освіта	4,181	0,054	2,161	0,032	1,292	0,049

Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-	-	0,878	-	0,564	-
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-	-	0,218	-	0,372	6,061
Надання інших послуг	0,203	-	0,043	1,897	0,042	1,742

**Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти**

Таблиця 15

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2019 рік	2020 рік	2021 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
Азот амонійний	2,058	1,942	2,0212
БСК ₅ ,	2,196	2,5433	1,8802
Завислі речовини	4,344	3,4445	2,7809
Нітрати	10,33	9,0223	10,1782
Нітрити	0,539	0,5989	0,5094
Сульфати	12,46	12,3314	11,1461
Сухий залишок	21,72	-	-
Хлориди	21,30	20,8525	20,0074
ХСК	-	5,0318	7,9173
Алюміній	0,000134	0,001164	0,00217
Залізо	0,07731	0,08529	0,07109
Нафтопродукти	0,008766	0,0157877	0,0169147
СПАР	0,004193	0,0122162	0,0107034
Фосфати	1,232	1,1691529	1,5910003

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік (мг/л)

Таблиця 16

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК ₅	**мінералізація	сульфати	хлориди	***амоній сольовий	нітрати	****нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітрити	мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ОБРВ (1990 р.)*	-	3	1000	500	350	2,0	45,0	0,3	30,0	≥4,0	3,5	1,0	0,1	-	0,3	3,3	1,0
р. Дніпро, 897 км, м.Вишгород, н/б Київської ГЕС,	7,6	2	288	37	22	0,5	3,0	-	27	10	0,2	-	0,1	-	0,3	0,1	-

питний водозабір м.Київ																	
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* відповідно до Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.05.2022 № 721 «Про затвердження Гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення» (далі - Наказ);

** по сухому залишку;

*** азот амонійний; **** нафта міцна;

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 17

Назва вод-ного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Дніпро	1	1	12	21	2 – рН, 2 – БСК ₅ , 6 – залізо загальне, 3 – марганець

4.2 Пляжі

Відповідно до Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про організацію літнього відпочинку та забезпечення безпеки населення на водних об'єктах міста Києва у 2021 році» від 24.05.2021 р. № 1145, КП «ПЛЕСО» відкрило для функціонування:

№ п/н	Показник	Кількість, шт.
1.	Отримано паспортів пляжів	14
2.	Відкрито зон відпочинку	18
3.	Відкрито рятувальних станцій	3
4.	Відкрито рятувально-водолазних станцій	2
5.	Рятувальний пост постійної комплектації	4
6.	Відкрито сезонних рятувальних постів	26

Проведена підсипка піску у кількості 9500 т. на пляжах «Венеція», «Троєщина», «Чорторий», «Березняки», «Центральний».

Забезпечено наявність 150 лайфгардів, які чергували на 26 рятувальних постах на пляжах та зонах відпочинку.

Рис. 4.4. Пункт спостереження на одному з пляжів столиці

У 2021 році 9 пляжів: «Дитячий», «Золотий», «Пуща-Водиця», «Веселка», «Венеція», «Молодіжний», «Троєщина», «Чорторий» та РК «Галера» (пляж «Галерний») отримали відзнаку «Блакитний прапор», яка дається раз на рік. Пляжі, які отримали «Блакитний прапор» вносяться в лист міжнародної туристичної організації, як рекомендовані для відвідування та згідно з вимогами Програми відповідають 33-ти критеріям, що стосуються екологічної освіти та інформації, якості води, екологічного менеджменту, безпеки і послуг.

4.3 Встановлення прибережних захисних смуг

У 2021 році було розроблено проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг з метою визначення в натурі (на місцевості) меж охоронних зон та інших обмежень у використанні земель, встановлених законами та прийнятим відповідно до них нормативно-правовими актами спрямованих на запобігання забрудненню, засміченню та виснаженню водних ресурсів по наступним об'єктам:

- Озеро «Вербне»
- Озеро «Тельбін»
- Затока р. Дніпро «Комуніст», (селище Осокорки)
- Озеро «Сонячне»
- Затока Собаче Гирло зона відпочинку «Верхнє»
- Пляж «Центральний» (о. Труханів)

- Пляж «Передмісна слобідка» та «Золотий» (о. Венеціанський)
- Пляж «Веселка»
- Затока Оболонь зона відпочинку «Наталка»
- Зона відпочинку «Березняки».

4.4 Паспортизація водних об'єктів

У 2021 році розроблено та погоджено в Держводагенстві паспорти по 7 водоймам, а саме:

- ставок («Яремчука» № 6) у селищі Чапаєвка
- штучна водойма - озеро Небреж
- ставок без назви у селищі Мриги
- озеро Підбірна на території садівницьких товариств Осокорків
- озеро «Видубицьке»
- озеро без назви у селищі Чапаєвка
- водойма без назви у селищі Чапаєвка

На балансі КП «Плесо» обліковуються 117 водних об'єктів, з яких станом на 01.01.2022 паспортизовано 55 водойм, 21 паспорт водного об'єкту перебуває на погодженні, решта – лінійні водні об'єкти, які відповідно до Порядку розроблення паспорта водного об'єкту, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.03.2013 року № 99, не підлягають паспортизації.

В рамках виконання розпорядження Київської міської державної адміністрації від 30.09.2021 № 2079 «Про утворення комісії з інвентаризації водних об'єктів, лісових ресурсів, об'єктів державної та комунальної власності, що знаходяться на території міста Києва» КП «Плесо» провело ряд заходів в частині інвентаризації водних об'єктів, що знаходяться на території міста Києва.

За результатами проведеної роботи станом на 01.02.2022 року було виявлено 691 водний об'єкт на території міста Києва, з яких 117 водних об'єктів обліковуються на балансі КП «ПЛЕСО». Наразі залишаються не визначеними користувачі/балансоутримувачі - 291 водойми.

У 2021 році КП «Плесо» здійснило організаційні заходи щодо оформлення права комунальної власності за територіальною громадою міста Києва по 8 об'єктам нерухомого майна. На ці ж об'єкти нерухомого майна проведено реєстрацію похідного права за КП «Плесо». Загальна кількість зареєстрованих прав комунальної власності за територіальною громадою міста Києва складає 14 об'єктів нерухомого майна, які обліковуються на балансі КП «Плесо». Наразі підприємством вживаються організаційно-правові заходи щодо виготовлення технічної документації на нерухоме майно, присвоєння поштової адреси з метою подальшої державної реєстрації такого майна.

4.5 Відновлення та реконструкція водойм

4.5.1 Розчистка русла р. Либідь

КП «Плесо» у 2021 році здійснило розчищення ділянки річки Либідь на ділянці від вулиці Саперно-Слобідської до урочища Лиса Гора (Голосіївський район), де виявили засмічення довжиною понад 800 метрів.

Під час проведення робіт було розчищено близько 350 м.п. русла в закритій частині річки та вивезено 2920 тон сміття. Це нагальні роботи, щоб не допустити аварійних випадків. Однак у планах міста розпочати повноцінний проект реконструкції легендарної річки. В планах відкоригувати техніко-економічне обґрунтування проекту, щоб за кілька років перетворити її на безпечну і очищену водойму, де будуть створені території громадського простору.

40

4.5.2 Роботи з реконструкції русла р. «Почайна»

У 2021 році на ділянці відкритого русла річки Почайна (300 метрів) та шлюзу КП «Плесо» були проведені такі роботи:

- демонтовано застарілі залізо-бетонні лотки вздовж русла;
- встановлено габіони;
- встановлено залізо-бетонні плити на дно річки;
- розширено русло з 2,30 до 4 метрів;
- розпочато роботи з демонтажу шлюзу.

5. ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО ТА ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ, РОЗВИТОК ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ТА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ

5.1. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування національної екомережі

5.1.1. Загальна характеристика

Забезпечення сталого, екологічно збалансованого розвитку міста, підвищення його природно-ресурсного потенціалу, збереження цінних природних територій, біологічних ресурсів, що на них знаходяться, генетичного фонду тваринного та рослинного світу вимагають дотримання оптимального балансу між територіями, що інтенсивно експлуатуються, і такими, щодо яких запроваджуються спеціальні режими охорони та відтворення. Для забезпечення такого балансу - як в Києві, так і в Україні - формується екологічна мережа.

Екомережа – єдина територіальна система, яка утворюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного

та біорізноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

Законом «Про екологічну мережу України» визначено перелік категорій земель, які включаються до структурних елементів екомережі:

- території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;
- землі лісового фонду;
- поєднання лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;
- інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність);
- земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;
- території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;
- частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо;
- радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні, як природні регіони з окремим статусом.

Саме ці території забезпечують збереження найбільш цінних і типових для регіону компонентів ландшафтного та біорізноманіття.

Розрізняють біосферний, континентальний, національний, регіональний (обласний) та локальний (місцевий) рівні екомереж. Ключовим є регіональний рівень, оскільки він забезпечує формування реальної територіальної системи екомережі.

У Конвенції про охорону біологічного різноманіття термін «біологічне різноманіття» визначається як «різноманітність живих організмів з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми і екологічні комплекси, частиною яких вони є; це поняття включає у себе різноманітність у рамках виду, між видами і різноманітність екосистем».

Біорізноманіття, яке ми бачимо сьогодні, – це продукт еволюції життя впродовж мільярдів років, який визначається природними процесами, і на який все більше впливає людська діяльність. Біорізноманіття – це тканина життя, складовою частиною якої є ми і від якої ми повністю залежимо. Для людей

біорізноманіття має економічну, рекреаційну, культурну, екологічну та інші цінності. Наше власне здоров'я, а також здоров'я економіки та суспільства в цілому залежить від безперервного отримання різноманітних «екосистемних послуг», замінити які буде або дуже дорого, або просто неможливо, тобто тих вигод, які людство отримує від екосистем. Це послуги екосистем із забезпечення людства природними ресурсами, здоровим середовищем існування, іншими екологічно та економічно значущими «продуктами».

5.2. Охорона, використання та відтворення рослинного світу

5.2.1. Охорона, використання та відтворення лісів

42

Лісові масиви Києва – найважливіша природоутворювальна частина довкілля. Насадження формують комфортне середовище для відпочинку населення: поліпшують температурний і радіаційний режими, режим вологості, зменшують силу вітру, сприяють очищенню атмосферного повітря, збагачують його киснем і фітонцидами.

Всі ліси м. Києва належать до категорії рекреаційно-оздоровчих лісів (виконують переважно рекреаційні, санітарні, гігієнічні та оздоровчі функції) та лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення (виконують особливі природоохоронні, естетичні, наукові функції тощо).

На виконання доручення Прем'єр-Міністра України Д.Шмигала від 19.07.2021 № 19111/66/1-21, пункту 5 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2021 «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади» введеного в дію Указом Президента України від 29.04.2021 та розпорядження Київської міської державної адміністрації від 30.09.2021 № 2079 «Про утворення комісії з інвентаризації водних об'єктів, лісових ресурсів, об'єктів державної та комунальної власності, що знаходяться на території міста Києва», Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в 2021 році здійснено інвентаризацію лісових ресурсів міста Києва.

За результатами інвентаризації в межах території м. Києва виявлено 7 постійних лісокористувачів на загальній площі 33,6 тис. га.

Переважна частина лісових ресурсів перебуває в користуванні КП «Дарницьке лісопаркове господарство», КП «Святошинське лісопаркове господарство» та КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа», підпорядкованих Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Крім того, частина територій вказаних лісокористувачів площею 553,3 га розміщена в адміністративних межах Київської області.

Принципи ведення лісогосподарської діяльності та основи ландшафтної організації територій лісокористувачів викладені в Проектах організації лісового господарства, розроблених ВО «Укрдержліспроект», та Проекті організації території Національного природного парку «Голосіївський», охорони,

відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів.

Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель (станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 18

N з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загаль- на площа, га	Лісові землі, тис. га							усього лісо- вих земель
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	із них лісові культу- ри	незімк- нуті лісові культу- ри	зруби	галяви- ни, біопо- ляни	лісові дороги, просіки, розриви		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I. Землі лісогосподарського призначення										
1	КП «Дарницьке лісопаркове господарство»	16228	14,9	9,2	0,2	0,04	0,24	0,34	15,9	
2	КП «Святошинське лісопаркове господарство»	12490,3	11,6	6,4	0,2	0,003	0,04	0,3	12,2	
3	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	2890	2,6	2,04	0,02	-	0,054	0,056	2,8	
4	ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція»	299	0,2049	0,0682	0	0	0,0061	0,0063	0,2678	
5	Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України	96,6	0,0858	-	-	-	0,0005	0,002	0,0882	
6	ДП «Київське лісове господарство»	80,0	0,0402	-	-	-	0,0057	0,0007	0,0466	
7	НК «ЕКСПОЦЕНТР УКРАЇНИ»	156,5	0,1448	0,1236	-	-	0,0043	0,0074	0,1565	
II. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення										
1	НПП «Голосіївський»	1888,18	1701,8	-	0,7	-	27,9	30,7	1787,1	
III. Землі іншого призначення										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Нелісові землі, землі лісогосподарського призначення (станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 19

N з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	КП «Дарницьке лісопаркове господарство»	-	-	-	-	63,2	35,5	-	226,3	325,0
2	КП	13,2	10,1	-	-	35,3	18,1		182,7	259,4

	«Святошинське лісопаркове господарство»									
3	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	-	28,0	-	-	21,0	29,0	-	45,0	123,0
4	ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція»	-	-	-	-	14,5	1,1	-	15,6	31,2
5	Інститут зоології ім. І.Шмальгаузена НАН України	0,4	6,2	-	-	-	-	-	1,8	8,4
6	ДП «Київське лісове господарство»	-	-	-	-	32,4	-	-	1,0	33,4
7	НПП «Голосіївський»	3,0	-	-	-	51,1	37,0	-	-	101,1

44

Лісовідновлення за 2021 рік (у розрізі лісокористувачів, власників лісів)

Таблиця 20

N з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	КП «Дарницьке лісопаркове господарство»	8,3	-	-	8,3
2	КП «Святошинське лісопаркове господарство»	7,7	-	-	7,7
3	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	6,5	-	-	6,5

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини,
за 2021 рік

Таблиця 21

N з/п	Лісокорис- тувачі, власники лісів	Площа, га / Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догля- ду	лісо- віднов- ні рубки	санітар- ні рубки	розрубка ліній електро- передач, авто- мобіль-них доріг тощо	розчистка ліній електропереда- ч, автомобільних доріг тощо	інші рубк и	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	КП «Дарницьке лісопаркове господарство»	300,3/ 9,2	-	2197,2/ 49,9	-	-	38,2/ 0,5	2535,7/ 59,5
2	КП «Святошинське лісопаркове господарство»	70,4/ 1,65	-	451,4/ 12,71	-	-	-	521,8/ 14,36
3	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	10,8/ 0,13	-	155,6/ 2,163	-	-	17,7/ 0,18 8	184,1/ 2,481
4	НК «ЕКСПОЦЕНТ Р УКРАЇНИ»	-	-	28,2/ 0,946	-	-	-	28,2/ 0,946
	Усього	381,5/ 10,98	-	2832,4/ 65,719	-	-	55,9/ 0,68 8	3269,8/ 77,287

5.2.2. Озеленення та благоустрій міста

У 2021 році забезпечено перерахунок і приведення у відповідність до визначених законодавством нормативів, з урахуванням Методики визначення відновної вартості зелених насаджень, затвердженої наказом Мінжитлокомунгоспу від 12.05.2009 № 127. Вжиті заходи щодо подання на розгляд Київради проєкту рішення «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 27 жовтня 2011 року № 384/6600 «Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень на території міста Києва».

Вказане рішення дозволяє:

1) в разі збільшити надходження до спеціального фонду бюджету міста Києва від сплати відновної вартості за видалення зелених насаджень (для прикладу, вартість створення дерев листяних порід збільшується більш ніж у 8 разів з 923 грн до 8388,91 грн, що повністю відповідає нормативам);

2) забезпечить приведення показників вартості зелених насаджень до реальних економічно-обґрунтованих показників, з урахуванням реальної вартості зелених насаджень (дерев, кущів, газонів, квітників) та витрат на їх утримання відповідно до законодавства.

Крім того, в рамках вказаної роботи Управління приділено особливу увагу на приведення технологічних карток КП УЗН районів міста Києва у відповідність до реальних економічних показників сьогодення. Ці технологічні картки включають технологію і розрахунок вартості таких видів робіт, як: садіння дерев і кущів, створення газонів і квітників, влаштування площадок і доріжок з урахуванням сучасних машин і механізмів, поповнення відпаду і після, всі види робіт з догляду за деревами, чагарниками, газонами, квітниками й елементами благоустрою тощо.

Протягом 2021 року у Києві було висаджено більше 11 тисяч дерев та майже 83,5 тисячі кущів. На території міських лісів висадили 200 тисяч сіянців сосни: 13 га піднаметових культур та доповнення на території на 68 га.

З метою ефективного утримання парків, скверів, а також догляду за зеленими насадженнями у 2021 році Управлінням забезпечено закупівлю сучасної техніки:

- автогідропідіймач телескопічний висота підйому (24 м) – 3 шт.;
- бензопили та мотокоси STIHL – 10 шт.;
- великовантажні мототранспортні засоби (автомобілі спеціалізовані вахтові) – 11 шт.;
- великовантажні мототранспортні засоби (автомобілі вантажні бортові з краном маніпулятором) – 10 шт.;
- автопідійомник телескопічний з робочою висотою підйому 24 – 1 шт.;
- багатофункціональний колісний навантажувач – 1 шт.;
- самохідні газонокосарки – 7 шт.

Рис.5.1. Парк «Веселка», мікрорайон «Нивки»

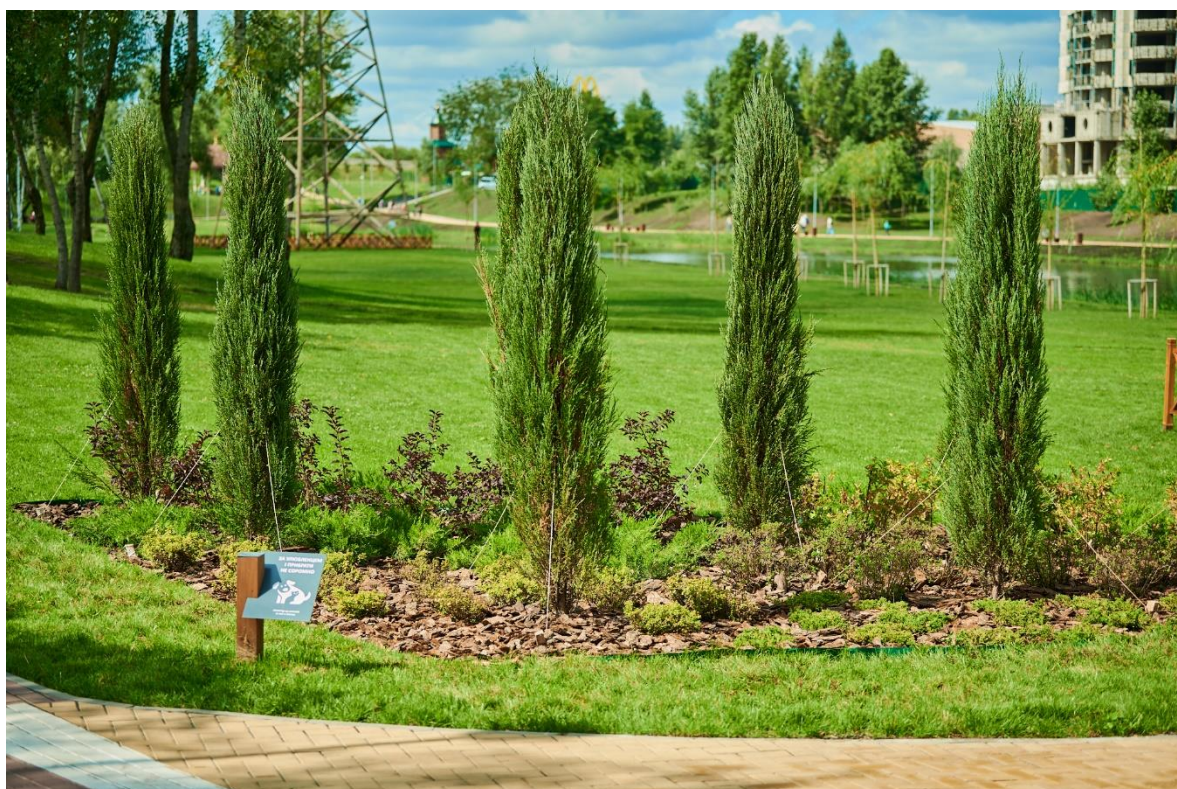

Рис.5.2. Парк з водними об'єктами між вул. Оноре де Бальзака та просп. Червоної Калини

Рис.5.3. Фонтан у парку «Наводницький» у Печерському районі м. Києва

Крім того, у 2021 році були відкриті такі знакові об'єкти:

- Фонтан у парку «Наводницький» у Печерському районі (капітальний ремонт центральної частини та фонтану завершено роботи у 2020 р., запуск фонтану - початок травня 2021 р.). Фонтан є частиною скульптурної композиції – пам'ятника засновникам Києва - Кию, Щеку, Хориву і сестрі їх Либіді. Є візитівкою столиці.
- Фітнес-парк «Озеро «Лебедине» у Дарницькому районі: прогулянкові зони, місця для відпочинку на природі, доріжки, лави, урни, багатофункціональне спортивне поле, дитячий майданчик, екостежка з вечірньою підсвіткою і простір для виходу собак, громадська вбиральня, освітлення, полив, система відеоспостереження, озеленення.
- Парк з водними об'єктами на Троєщині у Деснянському районі: прогулянкові доріжки, велодоріжки, лави, урни, оглядовий майданчик та вимостки для рибалок, освітлення, полив, озеленення, відеоспостереження. Загальна площа парку – 9,5848 га. Першу чергу було відкрито у жовтні 2018 року, другу – у червні 2020, третю у 2021.
- Парк «Привокзальний» в Дарницькому районі: демонтовано 23 незаконно встановлених МАФи, територію огорожено, вздовж огорожі висаджено живопліт. Відновлено доріжки, встановлено новий дитячий майданчик, лави й урни, влаштовано простір для виходу собак. Для озеленення парку висаджено майже 170 дерев та більше 3000 кущів, в тому числі й квітучі.

Рис. 5.4-5.5 Фітнес-парк «Озеро «Лебедине»

- Парк «Позняки» у Дарницькому районі – влаштовано освітлення: всього 214 опор (у центральній частині парку – 105 опор, біля озера – 109).
- Сквер імені Марії Заньковецької у Печерському районі – влаштовано освітлення: встановлено 64 опори освітлення із LED-ліхтарями та два прожектори, що освітлюють центральну частину скверу
- Сквер імені Максима Шаповала на просп. Повітрофлотському, 11-13 у Солом'янському районі: прогулянкові доріжки з ФЕМ, нові лави й урни, ліхтарі на сонячних батареях, озеленення, встановлено пам'ятний знак, присвячений українським розвідникам (автор - народний художник України Микола Ількович Білик).
- Сквер на Володимирському проїзді № 2 (між Михайлівською та Софійською площами) у Шевченківському районі: відремонтовано покриття доріжок з клінкерної цегли, підпірну стіну та сходи, встановлено нові лави та урни, відновлено роботу автентичних ліхтарів, роботу фонтану Термена, влаштовано полив, озеленення.
- Литовський сквер на Володимирському проїзді №1 (навпроти Софійського собору) у Шевченківському районі: концепція оновлення скверу розроблялася КО «Київзеленбуд» спільно із литовськими архітекторами. Центральним елементом даного публічного простору стала дерев'яна лаватераса з декоративним підсвічуванням. Відремонтовано фонтан і проведено озеленення.
- Сквер імені Кошиця біля Дарницької РДА – встановлено скульптуру, присвячену пам'яті воїнам Дарницького району, що загинули у війні на сході України.

Враховуючи побажання киян, у 2021 році на балансових територіях районних КП УЗН облаштовано 9 просторів для вигулу тварин. Спільними зусиллями КП «Київська міська лікарня ветеринарної медицини», КО «Київзеленбуд» та районні КП УЗН влаштували такі простори у парку «Перемога», на зеленій зоні на вул. Празькій, у сквері на вул. Вершигори, 5, у парку з водними об'єктами на Троєщині. Крім того, в рамках капремонтів було обладнано простори для тварин у парках «Лебедине», «Совки», «Радунка», «Привокзальний» та «Орлятко».

Крім того, у 2021 році розпочато впровадження системи «оцифрування» дерев у місті Києві з відображенням на онлайн карті інформації щодо цих дерев, геолокації, виду, віку кожного дерева.

Реалізація вказаного проєкту дозволяє:

- 1) відкрити інформацію для широкого загалу про реальну кількість дерев (з числа зелених насаджень загального користування) на території міста Києва;
- 2) використання відповідного набору даних для подальшого прийняття рішень щодо потреби і асортименту дерев (саджанців) для міста Києва;
- 3) створити можливості для забезпечення залучення громадськості для здійснення контролю за станом дерев на території міста Києва.

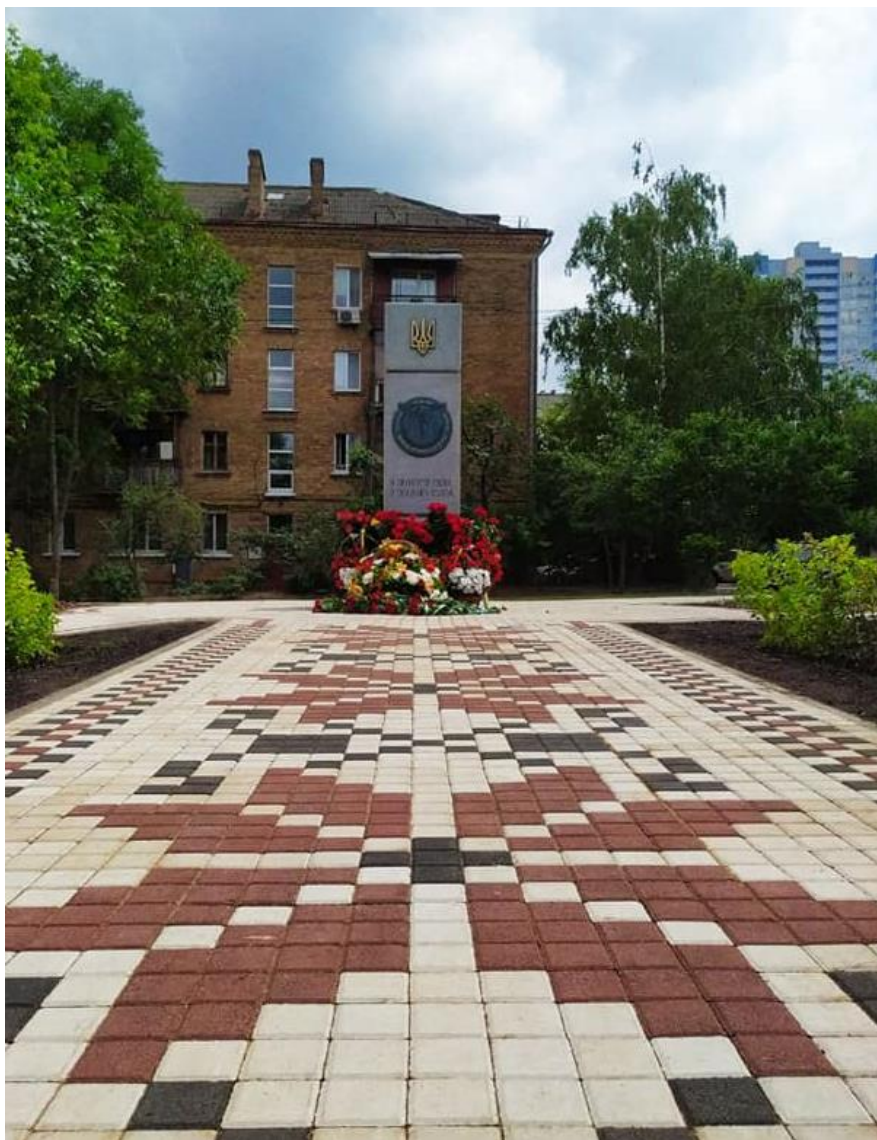

Рис. 5.6 Сквер імені Максима Шаповала (облаштування скверу та встановлення пам'ятний знак, присвячений українським розвідникам

5.2.3. Охорона та відтворення видів рослин, занесених до Червоної книги України, ти тих, що підпадають під дію міжнародних договорів

Відносини у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу регулюються Конституцією України, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», Лісовим кодексом України, Законом «Про рослинний світ» та іншими нормативно-правовими актами.

Охорона рослинного світу передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від шкідників і хвороб, а також невиснажливе використання.

Охорона рослинного світу здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, власниками та користувачами (в тому числі орендарями) земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти рослинного світу, а також користувачами природних рослинних ресурсів.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 22

Види рослин та грибів	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	85	85	85
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	29	29	29
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	56	56	56
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	-	-	-
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	-	-	-

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території м. Києва (станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 23

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Береза низька/ <i>Betula humilis</i>	+					
Баранець звичайний/ <i>Huperzia selago</i> (L.)	+					
Булатка довголиста/	+					

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
<i>Cephalanthera longifolia</i>						
Вовчі ягоди пахучі/ <i>Daphne sneorum</i> L.	+					
Водяний горіх плаваючий/ <i>Trapa natans</i> L.	+					
Гельвела мохната/ <i>Helvella monachella</i> Fr.	+					
Гніздівка звичайна/ <i>Neottia nidus-avis</i>	+					
Діфазіаструм сплюснутий/ <i>Diphasiastrum complanatum</i> L.	+					
Зозулинець болотний/ <i>Orchis palustris</i>	+					
Зозулині сльози яйцевидні/ <i>Listera ovata</i> або <i>Neottia ovata</i>	+					
Ковила волосиста/ <i>Stipa capillata</i>	+					
Ковила дніпровська/ <i>Stipa borysthena</i>	+					
Коручка морозникови дна/ <i>Epipactis helleborine</i>	+					

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Коручка темно- червона/ <i>Epipactis atrorubens</i>	+					
Лілія лісова/ <i>Lilium martagon</i>	+					
Любка дволиста/ <i>Platanthera bifolia</i>	+					
Любка зеленоквітков а/ <i>Platanthera chlorantha</i>	+					
Мухомор щетинистий/ <i>Amanita solitaria</i>	+					
Осока затінкова/ <i>Carex umbrosa</i>	+					
Пальчатокорі нник м'ясочервони й/ <i>Dactylorhiza incarnata</i>	+					
Пальчатокорі нник Фукса/ <i>Dactylorhiza fuchsii</i>	+					
Печериця романьєзі/ <i>Agaricus bresadolanus Bohus</i>	+					
Підсніжник білосніжний/ <i>Galanthus nivalis</i>	+					
Плаун річний/	+					

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
<i>Lycopodium annotinum</i> L.						
Сальвінія плаваюча/ <i>Salvinia natans</i>	+					
Ситник бульбистий/ <i>Juncus bulbosus</i>	+					
Сон чорніючий/ <i>Pulsatilla pratensis</i> L.	+					
Спарасис кучерявий/ <i>Sparassis crispa</i> Fr.	+					
Цибуля ведмежа/ <i>Allium ursinum</i>	+					
Анемона лісова/ <i>Anemone sylvestris</i> L.			+			
Багатоніжка звичайна/ <i>Polypodium vulgare</i> L.			+			
Багаторядник Брауна/ <i>Polystichum braunii</i> (Spenn.) Fee			+			
Багаторядник шипуватий/ <i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth			+			
Бобівник трилистий/ <i>Menyanthes trifoliata</i> L.			+			
Вишня			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
степова/ <i>Cerasus fruticosa</i> Pall.						
Вовчі ягоди звичайні/ <i>Daphne mezereum</i> L.			+			
Вужачка звичайна/ <i>Ophioglossum vulgatum</i> L.			+			
Гвоздика несправжньо розчепірена/ <i>Dianthus pseudosquarrosus</i> (Novak) Klok.			+			
Голокучник дубовий/ <i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.			+			
Горицвіт весняний/ <i>Adonis vernalis</i> L.			+			
Гронянка багаторозділь на/ <i>Botrychium multifidum</i> (S. G. Gmel.) Rupr.			+			
*Гронянка віргінська/ <i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw.			+			
Змієголовник Рюйша/ <i>Dracosephalum ruyschiana</i> L.			+			
Журавлина			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
болотна/ <i>Oxycoccus</i> <i>palustris</i> Pers.						
Конвалія травнева/ <i>Convallaria</i> <i>majalis</i> L.			+			
Косарики черепитчасті/ <i>Gladiolus</i> <i>imbricatus</i> L.			+			
Клопогін європейський / <i>Cimicifuga</i> <i>europaea</i> Schipcz.			+			
Купальниця європейська/ <i>Trollius</i> <i>europaeus</i> L.			+			
Латаття біле/ <i>Nymphaea</i> <i>alba</i> L.			+			
Латаття сніжно-біле/ <i>Nymphaea</i> <i>Candida</i> J. et C.Presl.			+			
Мучниця звичайна/ <i>Arctostaphylo</i> <i>s uva-ursi</i> (L.) Spreng.			+			
Образки болотні/ <i>Calla</i> <i>palustris</i> L.			+			
Оман високий/ <i>Inula helenium</i> L.			+			
Осока болотиста/ <i>Carex</i> <i>paniculata</i> L.			+			
Осока			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
трясучковидна/ <i>Carex brizoides</i> L.						
Перстач білий/ <i>Potentilla alba</i> L.			+			
Півники сибірські/ <i>Iris sibirica</i> L.			+			
Півники угорські/ <i>Iris hungarica</i> Waldst. et Kit.			+			
Плаун булавовидний/ <i>Lycopodium clavatum</i> L.			+			
Проліска дволиста/ <i>Scilla bifolia</i> L.			+			
Пухівка багатоколоскова/ <i>Eriophorum polystachyon</i> L.			+			
Рівноплідник рутвицелистий/ <i>Isopyrum thalictroides</i> L.			+			
Росичка круглолиста/ <i>Drosera rotundifolia</i> L.			+			
Ряст порожнистий/ <i>Corydalis cava</i> (L.) Schweigg. et Koerte.			+			
Синюха голуба/			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
<i>Polemonium caeruleum</i> L.						
Скорзонера пурпурова/ <i>Scorzonera purpurea</i> L.			+			
Сон широколисти й/ <i>Pulsatilla latifolia</i> Rupr.			+			
Стародуб широколисти й/ <i>Laserpitium latifolium</i> L.			+			
Страусове перо звичайне/ <i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Tod.			+			
Суховершки великоквітко ві/ <i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholl.			+			
Тирлич звичайний/ <i>Gentiana pneumonanthe</i> L.			+			
Тирлич хрещатий/ <i>Gentiana cruciata</i> L.			+			
Фіалка ставкова/ <i>Viola stagnina</i> Kit.			+			
Хвощ великий/ <i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.			+			
Шоломниця висока/			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»)	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Scutellaria altissima L.						
Щитник австрійський/ Dryopteris austriaca (Jacq.) Wojnar ex Schinz et Thell.			+			
Ялівець звичайний/ Juniperus communis L.			+			
Глечики жовті/ Nuphar lutea L.			+			
Півники болотяні/ Iris pseudacorus L.			+			
Верблюдка острівна/ Corispermum insulare Klok.			+			
Водяний жовтець/ Batrachium aquatile (L.) Dumorf.			+			
Їжача голівка пряма/ Sparganium erectum L.			+			
Їжача голівка зринувши/ Sparganium emersum Rehm.			+			
Аїр звичайний болотяний/ Acorus calamus L.			+			
Вільха сіра/			+			

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України (дані наукової роботи «Розроблення регіональної схеми формування екологічної мережі у м. Києві»	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види (рішення Київської міської ради від 29.06.2000 № 219/940)	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Alnus incana (L). Moench						
Усього	29		56			

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

Таблиця 24

N з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, т		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1	КП «Святошинське лісопаркове господарство»	Заготівля деревини у порядку проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів – санітарних рубок вибіркових	5887,0	5887,0	15
2	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	Заготівля деревини у порядку проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів – санітарних рубок вибіркових	2271,0	1360,0	12
		Заготівля деревини у порядку проведення заходів з формування і оздоровлення лісів - прочищення	174,2	85,8	2
	Усього по м. Києву		8332,2	7332,8	29

5.3. Охорона, використання та відтворення тваринного світу

5.3.1. Загальна характеристика тваринного світу

Зоологи, які вивчають тваринний світ Києва, вважають, що тут мешкають кілька тисяч видів тварин. Точну цифру назвати важко, тому що тварини активно пересуваються: одні тварини живуть в місті постійно, інші мігрують. До того ж, дослідження тривають постійно і щороку вчені відкривають в природі щось нове.

На території столиці живуть:

- близько 48 видів ссавців (наприклад, їжак, кріт, білка, соня, різноманітні гризуни);

- понад 110 видів птахів (від найменшої мухоловки до найбільшого канюка);
- більш ніж 6 видів плазунів (вуж звичайний, черепаха болотяна та 4 види ящірок);
- орієнтовно 52 види риб (наприклад, щука, сом, плітка, лящ, 15 видів бичків, окунь, судак, інші);
- кілька тисяч видів безхребетних (жуки, метелики, бабки, богомоли, коники, джмелі та бджоли, а також губки, молюски і різноманітні ракоподібні).

Серед цих кількох тисяч видів тварин існують особливо рідкісні види, котрим загрожує зникнення, їх занесено до Червоної книги України, положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі тощо.

На особливу увагу та охорону заслуговують кажани. Це єдиний ряд ссавців, якому загрожує зникнення в Європі. Тому всі види кажанів належать до видів, що підлягають особливій охороні. У Києві виявлено види кажанів, занесених до Червоної книги серед яких: мала вечірниця, ставкова нічниця, середземноморський нетопир.

Також, у межах Києва гніздиться понад 110 видів птахів. Варто зазначити, що практично всі види потребують особливої охорони. На центральних вулицях нашої столиці можна почути спів рідкісних птахів: великої синиці, чорного дрозда, горихвістки-чорнушки, сірої мухоловки, шпака, зяблика й зеленяка, а білу пліску можливо побачити на тротуарах Хрещатика. На горищах будівель гніздиться невеличкий сокіл – боривітер; часто зустрічається значний за розміром хижак — канюк звичайний. У міських парках столиці стали звичайними чикотень, блакитна синиця, мухоловка строката; в пушах можна зустріти гнізда славок і вівчариків, а в зимовий період – і сов. Найулюбленішим пернатим мешканцем наших парків по праву вважається соловей, проте його кількість за останні 30 років зменшилась. Особливий інтерес викликають добре помітні навколоводні та водоплавні птахи: мартин озерний, крячок річковий, очеретянки велика і ставкова, курочка водяна, лиска, крижень та шугайчик. Подекуди в передмістях Києва (Троєщина та Конча-Заспа) ще є гнізда білого лелеки.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 25

Види тваринного світу	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	123	123	123
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	316	316	316
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	27	27	27
Кількість видів тварин, занесених до	283	283	283

додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.			
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	118	118	118
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-свразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	21	21	21
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	16	16	16

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 26

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2021 рік	131
2020 рік	157
2019 рік	119

Інформація про чужорідні види тварин

Таблиця 27

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Пелюшниця велика, <i>Brephulopsis cylindrica</i> (Menke, 1828)	Місцями у невеликій кількості на сухих відкритих ділянках з трав'яною рослинністю, суттєвої шкоди не приносить
Лищак кавказький, <i>Oxychilus translucidus</i> (Mortillet, 1854)	Переважає у підземних приміщеннях, шкоди не приносить
Слимак великий, <i>Limax maximus</i> Linnaeus, 1758	Помірний шкідник, по всьому місту, за потреби доцільно застосовувати молюскоциди
Слимак підвальний, <i>Limacus flavus</i> (Linnaeus, 1758)	Переважає у підземних приміщеннях, суттєвої шкоди не приносить
Слимак плямистий, <i>Limacus maculatus</i> (Kaleniczenko, 1851)	Переважає у підземних приміщеннях, суттєвої шкоди не приносить
Слимак польовий кавказький, <i>Deroceras caucasicum</i> (Simroth, 1901)	Шкідник господарства, чисельність місцями велика, потрібно застосовувати молюскоциди

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Слимак польовий чорноголовий, <i>Krynickyillus melanocephalus</i> Kaleniczenko, 1851	Шкідник господарства, чисельність місцями велика, потрібно застосовувати молюскоциди
Хробалюк звичайний, <i>Boettgerilla pallens</i> Simroth, 1912	Місцями у невеликій кількості у парках, напівпідземний слимак, суттєвої шкоди не приносить
Слимак оманливий, <i>Arion distinctus</i> Mabille, 1868	Місцями у невеликій кількості в парках, потенційно помірний шкідник, за потреби доцільно застосовувати молюскоциди
Слимак іспанський, <i>Arion vulgaris</i> Moquin-Tandon, 1855 (= <i>A. lusitanicus</i> auct.)	Надзвичайно шкідливий для господарства слимак, чисельність катастрофічно зростає щороку з моменту виявлення у Києві в 2013 році, ефективних засобів боротьби немає (застосування молюскоцидів малоефективно)
Равлик південний, <i>Helix albescens</i> Rossmässler, 1839	Місцями у невеликій кількості на сухих відкритих ділянках з трав'яною рослинністю, суттєвої шкоди не приносить
Пустирниця звичайна, <i>Xerolenta obvia</i> (Menke, 1828)	Місцями у невеликій кількості на сухих відкритих ділянках з трав'яною рослинністю, суттєвої шкоди не приносить
Мухоловка звичайна, або скутигера хатня, <i>Scutigera coleoptrata</i> (Linnaeus, 1758)	По всьому місту у підвальних приміщеннях, шкоди не приносить, контролює чисельність шкідливих комах
Карась сріблястий <i>Carassius gibelio</i>	Промисловий вид, заходи контролю чисельності не проводяться
Амур білий <i>Stenopharyngodon idella</i>	Промисловий вид, заходи контролю чисельності не проводяться, самостійно не відтворюється
Товстолобик білий <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	Промисловий вид, заходи контролю чисельності не проводяться, самостійно не відтворюється
Товстолобик строкатий <i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	Промисловий вид, заходи контролю чисельності не проводяться, самостійно не відтворюється
Чебачок амурський <i>Pseudorasbora parva</i>	Не проводяться заходи контролю чисельності
Гупі <i>Roeselia reticulata</i>	Локально поширений теплолюбний вид, заходи контролю чисельності не проводяться
Сонячний окунь звичайний <i>Lepomis gibbosus</i>	Не проводяться заходи контролю чисельності
Ротань-головешка <i>Perccottus glenii</i>	Не проводяться заходи контролю чисельності
Червоновуха черепаха (<i>Trachemys scripta</i>)	Чисельність збільшується, заходи не розроблені
Нутрія <i>Myocastor coypus</i>	Спеціальних досліджень не проводилося
Ондатра <i>Ondatra zibethicus</i>	Спеціальних досліджень не проводилося
Норка американська <i>Neovison vison</i>	Спеціальних досліджень не проводилося
Собака єнотоподібний <i>Nyctereutes procyonoides</i>	Спеціальних досліджень не проводилося
Пацюк сирій <i>Rattus norvegicus</i>	Спеціальних досліджень не проводилося
Миша хатня <i>Mus musculus</i>	Спеціальних досліджень не проводилося

5.4. Природно-заповідний фонд

В аспекті формування та розвитку природно-заповідної мережі показниками сталого розвитку є: загальна площа природно-заповідних територій в абсолютній та відносній («відсоток заповідності») кількості, що складає екологічний каркас держави. Природно-заповідний фонд міста Києва відіграє важливу роль у розвитку територій та об'єктів природно-заповідного фонду України загалом. Фактична площа територій і об'єктів міста Києва складає 21241,9 га (станом на 01.01.2022), що складає 0,52 відсотка від загальнодержавної площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду та 25,4 % від загальної площі м. Києва.

Фактична площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення складає 54,9 %, а площа територій і об'єктів місцевого значення – 45,1 % від загальної площі природно-заповідного фонду м. Києва.

Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, питома вага площі природно-заповідного фонду для м. Києва в 2020 році була визначена на рівні 21 %.

При цьому, на момент затвердження даної Стратегії площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва становила 17320,6742 га, тобто – 20,7 % від площі міста. Станом на 01.01.2022 даний показник становить 25,4 %.

Зростання показника питомої ваги площі природно-заповідного фонду для м. Києва відбулось внаслідок прийняття Київською міською радою протягом 2016-2021 рр. рішень про створення і оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, за рахунок чого загальна фактична площа територій природно-заповідного фонду зросла на 3,9 тис. га.

Зокрема в 2016 – створено 5 об'єктів, 2017 – 2 об'єкти, 2018 – 3 об'єкти, 2019 – 8 об'єктів, 2020 – 16 об'єктів, 2021 – 11 об'єктів.

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами (станом на 01.01.2022 року)

Таблиця 28

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окрем их катего- рій до загаль- ної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окрем их кате- горій до загаль- ної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Національні природні парки	1	10988,14	1888,18	-	-	-	1	10988,14	1888,18	42,9
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	4	1493,26	214,7	4	1493,26	214,7	5,8
Заказники, усього	1	1110.2	X	36	9439,46	X	37	10549,66	X	41,1
у тому числі: ландшафтні	-	-	X	26	6584.26	X	26	6584,26	X	
лісові	-	-	X	3	2150.2	X	3	2150.2	X	
ботанічні	1	1110,2	X	3	9	X	4	1119,2	X	
загальнозоологічні	-	-	X	3	665	X	3	665	X	
орнітологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
ентомологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
іхтіологічні	-	-	X	1	31	X	1	31	X	
гідрологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
загально-геологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
Пам'ятки природи, усього	1	30	X	149	155,49	X	150	185,49	X	0,7
у тому числі: комплексні	-	-	X	9	140,78	X	9	140,78	X	
ботанічні	1	30	X	136	14,7	X	137	44,7	X	
зоологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
гідрологічні	-	-	X	4	-	X	4	-	X	
геологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
Заповідні урочища	-	-	X	-	-	X	-	-	X	
Ботанічні сади	3	205,7	176.98	-	-	-	3	205,7	176.98	0,8
Дендрологічні парки	1	6,5	-	1	13,7	13,56	2	20,2	13,56	0,1
Парки-пам'ятки садово-	9	1946,5	161,6	14	208,58	-	23	2155,08	161,6	8,4

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окрем их катего- рій до загаль- ної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання		усього	у тому числі надана в постій- не користу- вання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
паркового мистецтва										
Зоологічні парки	1	39,5	33,66	-	-	-	1	39,5	33,66	0,2
РАЗОМ	17	14326,54	2260,42	204	11310,49	228,26	221	25637,03	2488,68	100

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 29

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2018 року		На 01.01.2019 року		На 01.01.2020 року		На 01.01.2021 року		На 01.01.2022 року	
	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14
Регіональні ландшафтні парки	4	1493,26	4	1493,26	4	1493,26	4	1493,26	4	1493,26
Заказники загальнодержавного значення	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2
Заказники місцевого значення	16	5287,81	17	5294,51	21	5648,46	34	9322,89	36	9439,46
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Пам'ятки природи місцевого значення	132	129,58	133	129,58	137	141,18	140	148,68	149	155,49
Заповідні урочища	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ботанічні сади	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2018 року		На 01.01.2019 року		На 01.01.2020 року		На 01.01.2021 року		На 01.01.2022 року	
	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га	Кількість, од.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
загально-державного значення										
Ботанічні сади місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дендрологічні парки загально-державного значення	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5
Дендрологічні парки місцевого значення	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7
Зоологічні парки загально-державного значення	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загально-державного значення	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	13	199,41	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58
РАЗОМ	183	21450,3	186	21466,17	194	21831,72	210	25513,65	221	25637,03
Фактична площа ПЗФ*	-	-	-	-	-	-	-	21118,6	-	21241,94
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальних одиниць	-	-	-	-	-	-	-	25,2	-	25,4

* Сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ.

72

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують мало забудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітебної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резервантів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

За даними Головного управління Держгеокадастру у м. Києві структура земельного фонду міста має такий склад (табл. 30)

Таблица 30

[illegible]

5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Інші землі	6,9	8,3	6,9	8,3	6,9	8,3	6,9	8,3	6,9	8,3
Усього земель (суша)	76,9	92	76,9	92	76,9	92	76,9	92	76,9	92
Території, що покриті поверхневими водами	6,7	8	6,7	8	6,7	8	6,7	8	6,7	8

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі

Таблиця 31

Землі	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5	6
Порушені, тис. га	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
% до загальної площі території	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Відпрацьовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-
Рекультивовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-

В 2021 році вперше в Україні було реалізовано пілотний проєкт по дослідженню якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках. Загалом оцінювались ґрунти відібрані не лише у промислово навантажених районах столиці, але й у рекреаційних зонах – улюблених місцях відпочинку киян – парках, скверах місцях відпочинку біля водойм.

Ґрунти досліджувались на вміст забруднюючих речовин та хімічних елементів по 29 показникам, а саме: важкі метали (свинець (Pb), арсен (As), кадмій (Cd), ртуть (Hg) нікель (Ni), цинк (Zn), мідь (Cu), манган (Mn), ванадій (V), хром (Cr) та кобальт (Co)), нафтопродукти, есенціальні (почвоутворючі) елементи (фосфор (P), барій (Ba), азот (N), магній (Mg), хлорид натрію (NaCl)) а також солі (хлорид магнію (MgCl₂), хлорид кальцію (хлористий кальцій) (CaCl₂), сульфат натрію (натрієва сіль сульфатної кислоти) (Na₂SO₄), сульфат магнію (MgSO₄), карбонат натрію (кальцинована сіль) (NaCO₃), карбонат магнію (магній вуглекислий) (MgCO₃), карбонат калію (поташ або калій вуглекислий) (K₂CO₃), гідрокарбонат натрію (бікарбонат натрію) (NaHCO₃), гідрокарбонат калію (бікарбонат калію) (KHCO₃), гідрокарбонат магнію (бікарбонат магнію) (Mg(HCO₃)₂), сульфат кальцію (CaSO₄) та карбонат кальцію (CaCO₃)).

За результатами досліджень Управлінням прийнято рішення щодо необхідності розроблення програми оздоровлення ґрунтів з подальшою реалізацією прийнятих рішень.

7. НАДРА

7.1. Стан та використання мінерально-сировинної бази

Київ з прилеглими до нього територіями розташовано у зоні стику двох регіональних структур: північно-східного схилу Українського щита та південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини. Межею між ними слугує Дніпровська зона розломів північно-західного простягання.

Поверхня кристалічного фундаменту в районі Києва поступово занурюється у північно-східному напрямку і в районі м. Бровари залягає на глибині понад 650 м. Найближчі до міста виходи кристалічних порід на денну поверхню відомі в долині р. Удава біля с. Плисецьке. Осадкові породи, що залягають над кристалічним фундаментом, представлено пісками, глинами, мергелями. В межах міста Києва знаходяться Заводське родовище будівельного піску місцевого значення. Родовище розташовано в руслі р. Дніпро між правим берегом Дніпра і островом Великим. Запаси затверджені ДКЗ України у 2006 році за категорією А+В+С в кількості 1202 тис. м³. Родовище не розробляється.

74

7.2. Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів на території м. Київ

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів за останні 5 років

Таблиця 32

Рік	Підтоплення		Карст				Зсуви				
	площа, тис. км ²	% від площі терито рії регіон у	площа пошир ення порід, здатни х до карсту вання, тис. км ²	%	кіль кість карс то - проя вів, од.	загаль на кількі сть, од.	площа, км ²	%	кількі сть актив них, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2017	-	-	-	-	-	70	0,200870	0,023942	57	0,164890	0,019653
2018	-	-	-	-	-	51	0,129022	0,015378	36	0,114190	0,013610
2019	-	-	-	-	-	53	0,129095	0,015387	38	0,114265	0,013619
2020	-	-	-	-	-	53	0,129195	0,015399	39	0,114715	0,013673
2021	-	-	-	-	-	53	0,128445	0,015309	40	0,115965	0,013822

8. ВІДХОДИ

8.1. Поводження з відходами

Сфера управління відходами регулюється рядом нормативно-правових актів: Законом України «Про відходи», Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про місцеві державні адміністрації», Положенням про Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Положенням про Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Положенням про Державну екологічну інспекцію в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, Положенням про Головне управління статистики у м. Києві та іншими регламентними документами структурних підрозділів державної адміністрації, що виконують завдання і функції у сфері поведінки з відходами.

Основними учасниками системи управління відходами є виробник відходів, виконавець послуг з поведінки з побутовими відходами, суб'єкти господарювання у сфері поведінки з відходами, Державна екологічна інспекція України, Головне управління статистики у м. Києві, виконавчі органи Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) – Департамент житлово-комунальної інфраструктури, Управління екології та природних ресурсів.

В більшості, побутові відходи утворюються від домогосподарств, що представлені багатоповерховою забудовою та приватним сектором, від адміністративних та громадських організацій і установ, підприємств торгівлі та побутового обслуговування і громадського харчування, закладів культури, освіти і науки, медицини, відпочинку та розваг тощо.

На сьогодні в Києві не здійснюються систематичні дослідження складу твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Морфологічний склад ТПВ у м. Києві за результатами проведених досліджень у 2019-2020 роках наведено на рисунку 8.1. Поодинокі дослідження проводяться операторами ТПВ та відповідними асоціаціями, також дослідження проводились під час розроблення схеми санітарного очищення міста. Проте їх результати різняться між собою та часто є неперіодичними, поодинокими. Це зазвичай обмежує можливість здійснення статистичної обробки для отримання достовірних даних щодо тенденцій та закономірностей в даному питанні.

Незважаючи на зростання виробництва упаковки, частка полімерних пакувальних матеріалів у складі твердих побутових відходів незначна. Причинами цього є і впровадження системи роздільного збирання відходів, і несанкціонований відбір пластикової тари з контейнерів. Зростання потужностей з перероблення РЕТ-пляшки формує незнижуваний попит на ринку вторинних ресурсів, змушуючи систему поведінки з ТПВ самоорганізовуватись, нерідко не зовсім цивілізованими способами.

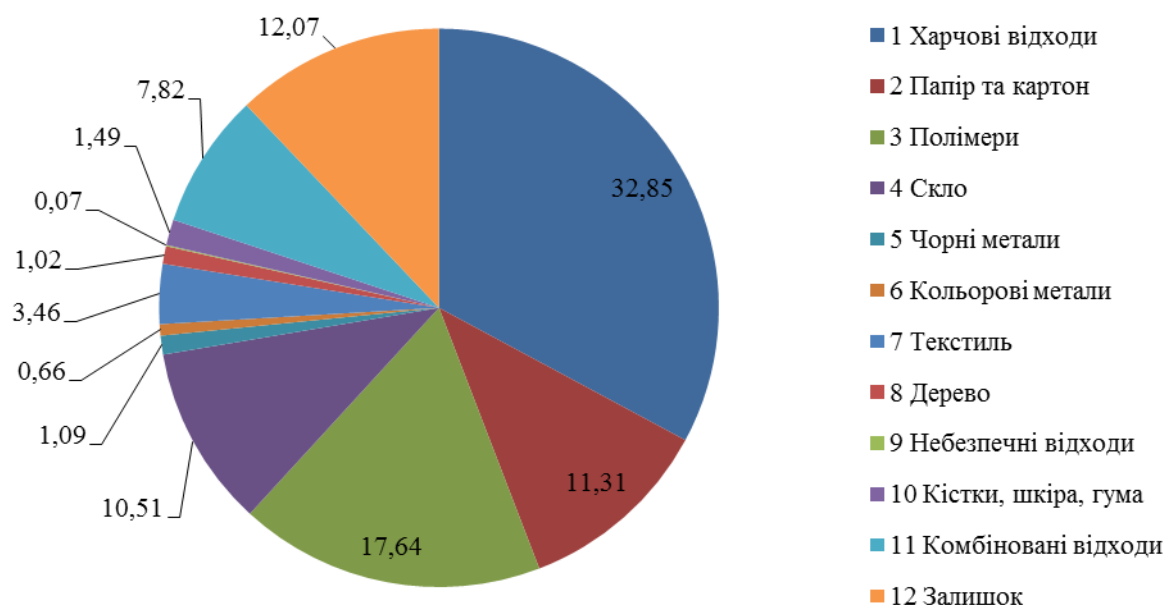

Рис.8.1 Морфологічний склад ТПВ у м. Києві за результатами проведених досліджень у 2019-2020 роках

Особливої уваги варті об'єкти поводження та розміщення небезпечних відходів, адже вони потребують посиленого екологічного контролю та виконання природоохоронних заходів. Серед підприємств, об'єкти яких розташовані в межах міста та можуть або несуть негативний вплив на довкілля та населення, можна виділити ТОВ «СВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ», СП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6, СП «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго», ПрАТ «АК «Київводоканал» (Бортницька станція аерації Департаменту експлуатації каналізаційного господарства), полігон великогабаритних та будівельних відходів №6 ПрАТ «Київспецтранс», ВАТ «Радикал», Спецкомбінат «Радон» (ДСП «Київський ДМСК»).

Переважаючим видом діяльності, що утворює відходи промисловості у столиці, є переробна промисловість. Вона включає виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, текстильне виробництво, виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, металургійне виробництво та інше.

**Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів
небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи)**

Таблиця 33

№ з/п	Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік*
1	2	3	4	5
1	Утворено	999,1	3154,4	-
2	Одержано від інших підприємств			
3	Спалено	200,3	204,5	-
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	200,3	201,8	-
4	Використано (утилізовано)	0,8	128,5	-
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	605,6	2268,3	-
6	Передано іншим підприємствам			-
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок			-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	12780,0	76709,5	-

* - статистична інформація за даними державного статистичного спостереження «Утворення та поводження з відходами» за 2021 рік буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

**Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ)
за критерієм екологічної безпеки**

Таблиця 34

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	місто Київ	-	-	5	-	4	-	3	-
	Усього	-	-	5	-	4	-	3	-

**Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ)
на 01.01.2022 року**

Таблиця 35

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	2	3	4	5
1	місто Київ	-	12	1
	Усього	-	12	1

**Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження
з небезпечними відходами на території регіону**

Таблиця 36

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «Центр екобезпеки та гігієни»	03039, м. Київ, вул. Камишинська, буд. 4	(044) 587-93-27 (044) 248-79-72 ecobezpеса@i.ua	Збирання, зберігання, оброблення, утилізація. 1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, оброблення утилізація); 2. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання, оброблення утилізація); 3. Відходи розчинів кислот чи основ, іншим чином не зазначені у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання); 4. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (7), і які відносяться до категорій, зазначених у додатку 2 до Положення (3), та виявляють небезпечні властивості, наведені у переліку (2) (збирання, зберігання); 5. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів (4), що містять компоненти такі як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло та поліхлоровані біфеніли (далі - ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеними у додатку 2 до Положення (3) (наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ), до такого ступеня, коли вони можуть мати небезпечні властивості, наведені у переліку (2, 5) (збирання, зберігання); 6. Відходи, що містять як складові ртуть, сполуки ртуті (збирання, зберігання); 7. Гальванічний шлам (збирання, зберігання); 8. Несортовані відпрацьовані батареї за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання).

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
2	ТОВ «ЕКОСВІТ РЕЦИКЛІНГ»	01013, м. Київ, вул. Промислова, 4, літ "31"	(067) 503-67-90	Збирання Зберігання. 1. Відпрацьовані каталізатори, за винятком зазначених у Зеленому переліку відходів. 2. Відпрацьовані розчини електролітів процесів електролітичного очищення та виділення міді. 3. Шламові відходи, за винятком анодних шлаків, із систем електролітичного очищення та виділення міді. 4. Гальванічний шлак. 5. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані.
3	РИТУАЛЬНА СЛУЖБА СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО КИЇВСЬКИЙ КРЕМАТОРІЙ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВРАДИ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ	03039, м. Київ, вул. Байкова, буд. 16	(044) 529-34-27 ritual@crematorium.kiev.ua kievkrm.com.ua	Знешкодження 1. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт.
4	НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО ЕКОЛОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ У ФОРМІ ТОВ	м. Київ, вул. Бориспільська, 9	(044) 466-20-07	Збирання Зберігання Оброблення Утилізація 1. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло та поліхлоровані біфеніли (ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеному у дод. 2 до Положення (3) (наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ) до такого ступеня, коли вони можуть мати небезпечні властивості. Відходи, що містять переважно не органічні компоненти, до складу яких можуть входити метали та органічні матеріали. 2. Несортовані відпрацьовані батареї за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів. Відходи батарей, не визначені у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення (3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні.
5	ТОВ «ДСЛ-2010»	01013, м. Київ, вул.	(044) 356-47-80	Збирання Зберігання Оброблення, Утилізація, Знешкодження. 1. Відходи

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
		Деревообробна, буд. 11, блок 2	office@dsl2010.com.ua	виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 2. Відходи розчинів кислот чи основ, іншим чином не зазначені у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 3. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності(7), і які відносяться до категорій, зазначених у додатку 2 до Положення(3), та виявляють небезпечні властивості, наведені у переліку(2) (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 4. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів(4), що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло та поліхлоровані біфеніли (далі - ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеними у додатку 2 до Положення(3) наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ), до такого ступеня, коли вони можуть мати небезпечні властивості, наведені у переліку(2, 5) (збирання, зберігання, оброблення); 5. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження); 6. Ртуть; сполуки ртуті (збирання, зберігання); 7. Гальванічний шлам (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження); 8. Несортовані відпрацьовані батареї за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів. Відходи батарей, не визначені у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення(3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні (збирання, зберігання, оброблення, знешкодження); 9. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
				моторні, індустриальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 10. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 11. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ, поліхлорованими тер фенілами (ПХТ), поліхлорованими нафталінами (ПХН) або полібромованими білені-лами (ПББ), або будь-якими іншими полібромованими аналогами цих сполук, на рівні концентрацій 50 мг/кг або більше(6) (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження); 12. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності(7) чи не придатні для використання за призначенням (збирання, зберігання); 13. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження); 14. Відходи упаковок та контейнерів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення(3), в кількості, достатній для виявлення небезпечних властивостей, наведених у переліку(2) (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 15. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 16. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження).
6	ТОВ «ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ»	03067, м. Київ, вул. Полковника Шутова, буд. 16;	(098) 043-03-03 recycle.com.ua office@recycle.com.ua	Збирання Зберігання Оброблення Утилізація 1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті. 2. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані. 3. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів(4), що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно- променевих трубок або інше

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
				активоване скло та поліхлоровані біфеніли (далі - ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеними у додатку 2 до Положення(3) (наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ), до такого ступеня, коли вони можуть мати небезпечні властивості, наведені у переліку(2, 5) (див. відповідну позицію Зеленого переліку відходів. 4 Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти такі як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло та поліхлоровані біфеніли (далі - ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеними у додатку 2 до Положення (3) (наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ), до такого ступеня, коли вони можуть мати небезпечні властивості, наведені у переліку (2,5) (збирання, зберігання, оброблення, утилізація); 5 Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання); 6 Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання); 7 Відходи розчинів кислот чи основ, іншим чином не зазначені у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання); 8 Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (7), і які відносяться до категорій, зазначених у додатку 2 до Положення (3), та виявляють небезпечні властивості, наведені у переліку (2) (збирання, зберігання).
7	ТОВ «НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ»	01015, м. Київ, вул. Лейпцігська, буд. 2/37, оф. 111	(044) 537-22-81 dukat3m@gmail.com	Знешкодження 1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.
8	ТОВ «ЕКОЛОГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	04073, м. Київ, вул. Червоноткацька, 60	(044) 209-63-96 ecoinvest@eco.biz.ua ecoinvest.com.ua	Збирання Зберігання 1. Відходи упаковок та контейнерів (у тому числі тара з-під пестицидів, гербіцидів та агрохімікатів). 2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
				лампи та прилади, що містять ртуть). 3. Відпрацьовані батареї свинцевих, нікель-кадмієвих акумуляторів, несортвані, цілі чи розламані. 4. Відходи розчинів кислот чи основ (у т. ч. відпрацьований електроліт). 5. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслені пісок, папір, тирса, ґрунт, ганчір'я, відпрацьовані фільтри. 6. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії. 7. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, ртутні вмикачі скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло. 8. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ. 9. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності. 10. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів. 11. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт. 12. Відпрацьоване активоване вугілля. 13. Відходи азбесту (пил та волокна). 14. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів. 15. Відходи виробництва, одержання і застосування хімічних речовин для просочування деревини. 16. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфі. 17. Гальванічний шлам. 18. Відходи негалогенованих органічних розчинників, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів. 19. Відходи галогенованих органічних розчинників. 20. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто-фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
				відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням. 21. Несортовані відпрацьовані батареї за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів. Відходи батарей, не визначені у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення (3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні. 22. Відходи скла від електронно-променевих трубок та іншого активованого скла.
9	ТОВ «КОМПАНІЯ ЕКО ГАРАНТ»	02091, м. Київ, вул. Вербицького Архітектора, буд. 1, літ. Р.	(044) 500-23-15 company_eco@ukr.net	Збирання 1. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт.
10	ФОП БУДАНОВ ОЛЕКСІЙ ІГОРОВИЧ	02099, м. Київ, Дарницький р-н, вул. Бориспільська, 9	(050)331-12-90 budanow@ukr.net	Збирання Зберігання Утилізація 1. Несортовані відпрацьовані акумуляторні батареї. 2. Відходи розчинів кислот чи основ (у тому числі відпрацьований електроліт).

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

Таблиця 37

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «Київміськв торресуси»	м. Київ, вул. Євгена Маланюка, 112	(044) 516-86-51	– макулатура; – полімерні відходи; – матеріали текстильні вторинні (ватні, бавовняні, шерстяні та напівшерстяні); – склобій усіх видів; – використані алюмінієві баночки з-під напоїв; – використані автомобільні шини; – пошкодженні дерев'яні піддони.

Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

Таблиця 38

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
1	Місто Київ	2962,18*	250	1/Склад КП «Київкомунсервіс» (м. Київ, вул. Бакинська, 35	-	Відпрацьовані батарейки та акумулятори – 16820 кг Ртутьмісні енергозберігаючі та люмінесцентні лампи - 36472 шт. Ртутьмісні термометри – 4772 шт.

*Середня чисельність населення у 2021 році за даними Головного управління статистики у м. Києві, <http://kyiv.ukrstat.gov.ua>.

9. МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ

9.1 Мережа спостережень за станом довкілля у м. Києві

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 39

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостережень, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхні води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Центральна геофізична обсерваторія імені Бориса Срезневського	16	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Державне агентство водних ресурсів України	-	-	5	-	-	-	-	-	-

9.2. Публічний доступ до інформації про стан довкілля

Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

Таблиця 40

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан довкілля	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет-посилання
1	2	3	4	5
1	Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Екологічний паспорт міста Києва	1 раз на рік	https://ecodep.kyivcity.gov.ua/files/2020/9/1/eco_pasport_2019.pdf
2	Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища міста Києва	1 раз на рік	https://ecodep.kyivcity.gov.ua/files/2020/9/28/reg_dop_2018.pdf
3	Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Стан якості атмосферного повітря в на онлайн-мапі	Постійно, в режимі реального часу	http://asm.kyivcity.gov.ua/

10. ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

10.1. Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

Таблиця 41

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
1	Комплексна цільова програма підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2021-2025 роки	№ 1241/1282 від 27.05.2021	3 711 475,0	3 058 512,40	82,4
2	Комплексна міська цільова програма екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки	№ 2728/2769 від 07.10.2021	2 099 165,4	1 769 520,3	84,3
3	Київська міська цільова програма контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання численності безпритульних тварин гуманними методами на 2020-2022 роки	№ 20/20 від 24.12.2020	57 780,2	53 596,0	92,8

10.2 Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Таблиця 42

Показники	Одиниця виміру	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:				
періодичних видань	од.	18	43	33
телебачення	од.	50	24	16
радіомовлення	од.	48	10	9
мережі Інтернет	од.	180	104	155
виставкових заходів	од.	20	33	39
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:				
громадські слухання	од.	0	0	0
круглі столи	од.	15	7	6
зустрічі з громадськістю	од.	180	87	69
семінари	од.	25	14	19
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	120	58	34
інтернет-конференції	од.	12	8	35
інтерактивне спілкування (теледіалоги)	од.	58	33	27

10.3. Перелік природоохоронних заходів та їх фінансування

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів міського фонду охорони навколишнього природного середовища у 2019-2021 роках

Таблиця 43

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2019 рік							
1	Обстеження та розчистка русла р. Либідь у Солом'янському, Шевченківському та Голосіївському районах та приведення його до належного технічного стану	1500,00	-	97,7	14650,21	-	-
2	Розчистка та благоустрій озер у парку «Нивки» в Шевченківському районі, в тому числі проектні роботи	6277,33	-	99,1	1465,21	-	-
3	Розчистка та благоустрій озера у парку Відрадний у Солом'янському районі, в тому числі проектні роботи	9552,06	-	98,5	9407,33	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
4	Розчистка та благоустрій озера Синє у Подільському районі, в тому числі проектні роботи	300,00	-	59,2	177,59	-	-
5	Розчистка та благоустрій струмка Курячий Брід у Подільському районі м. Києва, в тому числі проектні роботи	1050,00	-	60,0	630,12	-	-
6	Розчистка та благоустрій території озер Пущі-Водиці в Оболонському районі м. Києва, в тому числі проектні роботи	700,00	-	0,0	0,00	-	-
7	Розчистка та ремонт споруд на озері Голубе (ставок Блакитний) в Подільському районі м. Києва	1186,60	-	99,5	1181,21	-	-
8	Озеленення території м. Києва	29896,59	-	82,8	24765,17	-	-
2020 рік							
1	Обстеження та розчистка русла р. Либідь у Солом'янському,	7240,20	-	94,8	6864,23	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	Шевченківському та Голосіївському районах та приведення його до належного технічного стану						
2	Розчистка та благоустрій струмка Курячий Брід у Подільському районі м. Києва, у т. ч. проектні роботи	370,00	-	57,5	212,88	-	-
3	Розчистка та благоустрій території озер Пущі-Водиці в Оболонському районі м. Києва, у т. ч. проектні роботи	610,00	-	86,3	526,21	-	-
4	Озеленення території м. Києва	11097,80	-	98,8	10962,10	-	-
5	Закупівля контейнерів для збору небезпечних відходів у складі побутових (використані елементи живлення та люмінісцентні лампи)	2000,00	-	98,6	1971,60	-	-
6	Будівництво комплексу з переробки та утилізації рослинних відходів у	1600,00	-	0,0	0,00	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	м.Києві (в тому числі проектні роботи)						
7	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики	1400,00	-	99,2	1388,25	-	-
8	Паспортизація малих річок і водойм	4000,00	-	52,0	2080,00	-	-
9	Проведення робіт з інвентаризації джерел забруднення навколишнього природного середовища	500,00	-	88,2	441,18	-	-
10	Розробка Проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Партизанської слави» охорони, відтворення та рекреаційного використання його	500,00	-	0,0	0,00	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	природних комплексів та об'єктів						
2021 рік							
1	Обстеження та розчистка русла р. Либідь у Солом'янському, Шевченківському та Голосіївському районах та приведення його до належного технічного стану	8000000,00	-	98,0	7838700,00	-	-
2	Розчистка та благоустрій озера Синє у Подільському районі, в тому числі проектні роботи	4000000,00	-	18,0	729782,00	-	-
3	Будівництво системи поливу в парку Позняки в Дарницькому районі міста Києва	5000000,00	-	97,0	4854753,47	-	-
4	Створення водоохоронних зон, спрямованих на запобігання забрудненню, засміченню та	5867000,00	-	92,0	5425086,21	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	виснаженню водних ресурсів м. Києва						
5	Паспортизація малих річок і водойм	500000,00	-	56,0	279235,00	-	-
6	Озеленення території м. Києва, в тому числі на території	19063754,00	-	96,0	18339556,19	-	-
7	Будівництво комплексу з переробки та утилізації рослинних відходів у м. Києві (в тому числі проектні роботи)	2000000,00	-	0,0	0,00	-	-
8	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції	1500000,00	-	0,0	0,00	-	-
9	Проведення робіт з інвентаризації джерел забруднення навколишнього середовища	500000,00	-	100,0	499999,94	-	-
10	Проведення обстеження ґрунтів	1500000,00	-	100,0	1493466,00	-	-

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн*	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %**	Обсяг фактичних видатків з міського фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
11	Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Парк Партизанської слави», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів	500000,00	-	20,0	100000,00	-	-
12	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання нищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду	200000,00	-	100,0	199800,00	-	-

* - обсяг передбаченого фінансування;

** - ступінь виконання.

11. ОСНОВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА

Аналіз найважливіших екологічних проблем м. Києва представлений за основними напрямками.

11.1. Забруднення атмосферного повітря

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря. Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря, вплив системи «автомобіль – дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згоряння пального), картерними газами (суміш пального з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів як оксид вуглецю, вуглеводні, окиси азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на навколишнє середовище та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, подовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, у тому числі за пропускною спроможністю тощо.

Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водойм.

Перевищення нормативних значень шумового забруднення вдень спостерігається на магістралях районного та загальноміського значення, що зумовлено інтенсивним рухом автотранспорту. Ще одним джерелом транспортного шуму є міський рейковий транспорт, представлений наземними ланками ліній метро, кільцем міського залізничного транспорту (міською електричкою) та трамваями.

До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котелень в місті, оскільки у зв'язку зі зростаючими темпами забудови міста спостерігається невідповідність в реальній

спроможності підприємств енергетики забезпечувати відпуск тепла споживачам. На даний час централізовані міські тепломережі є і так перевантаженими, і приєднання додаткових споживачів потребує встановлення додаткового теплогенеруючого обладнання відповідної потужності. Існує необхідність використання сучасних прогресивних котлоагрегатів з максимально низькими показниками емісії забруднюючих речовин, провадження енергозберігаючих технологій, вирішення проблеми досягнення мінімальних втрат на шляху транспортування тепла до споживачів тощо.

Забруднення довкілля, зокрема атмосферного повітря становить серйозний ризик небезпеки для здоров'я людини. Тому зараз гостро постає проблема екологічного захисту. Для покращення ситуації необхідно поетапно впроваджувати заходи, які, з одного боку, були б спрямовані на зменшення викидів забруднюючих речовин підприємствами та автотранспортом, та на збільшення кількості багаторічних зелених насаджень, що сприяють очищенню атмосферного повітря, збагачують довкілля киснем і поглинають двоокис вуглецю.

На сьогодні державна система моніторингу довкілля знаходиться у стані, що потребує суттєвого технічного, технологічного переоснащення, зміни принципів організації та забезпечення системних міжвідомчих комунікацій. При цьому відсутні спостереження у нових житлових та приміських районах міста Києва, обмеженим є перелік небезпечних забруднюючих речовин, що враховуються існуючою системою спостережень (пости ЦГО). Це не дозволяє вчасно і адекватно визначити екологічні ризики довкіллю та здоров'ю людини як на локальній території, так і на всій території міста в цілому.

11.2. Забруднення поверхневих водних об'єктів

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

Природні водойми значною мірою трансформовані через антропогенний вплив. Особливо значних змін зазнали русла невеликих річок – притоки Дніпра, які протікають через забудовану частину міста, особливо на правобережжі. Ці річки каналізовані, поміщені у колектори, береги часто забетоновані. Суттєвим фактором деградації водойм є невизначеність та невстановленість прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів (далі – ПЗС). Антропогенізацію поверхневих вод довершує забруднення хімічними і органічними речовинами. Джерелами техногенного забруднення поверхневих вод є осадження викидів із атмосферного повітря та поверхневий злив, а також скиди зворотних (стічних) вод переважно підприємствами житлово-комунального господарства.

Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову мережу та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог чинного природоохоронного законодавства України. Слід врахувати проблематику очищення поверхневих (дощових, талих, поливних) стоків, скидання їх у поверхневі водні об'єкти без очищення (у місті

Києві очищується лише частина цих стоків), наявність несанкціонованих врізок і скидів.

Серйозною проблемою залишається забруднення внутрішніх водойм міста нафтопродуктами, пов'язане із інтенсивним забрудненням ними дощових стоків, що спричинено зростаючою кількістю автотранспортних засобів, розміщених на територіях автостоянок, гаражів, автозаправних станцій без локальних очисних споруд тощо.

З дощовими й талими водами до водойм та водотоків потрапляють різні сполуки, які призводять до забруднення води, переважно завислі та колоїдні частки, синтетичні поверхнево-активні сполуки, нафтопродукти. Особливу загрозу створюють токсичні компоненти стоку – нафта та нафтопродукти, важкі метали, СПАР. Надходячи у водойму, токсиканти зачіпають усі складові водної екосистеми.

При потраплянні у водні об'єкти детергентів спостерігається погіршення її санітарного режиму, зменшується вміст розчиненого у воді кисню, на поверхні водойми може утворюватись велика кількість стійкої піни, привнесення фосфатних миючих засобів спричинює ризик евтрофікації водойм.

В забруднених водоймах нафта та нафтопродукти утворюють на поверхні райдужні плівки різної товщини, а в водних масах присутні у вигляді розчинної фракції в емульгованому чи завислому стані. Плівки, що утворюються на поверхні водойм, перешкоджають природній аерації, створюють дефіцит кисню, порушують перебіг біологічних процесів у водоймах. Частина нафтопродуктів буде залишатися у водній товщі у вигляді емульсії, частина седиментуватиме. Забруднені нафтою і продуктами їх переробки донні відклади провокують хронічне забруднення водних мас.

Основна небезпека важких металів полягає у тому, що вони, на відміну від токсикантів органічного походження, не піддаються розкладу, і при знаходженні в екосистемі водойми вони лише переходять з однієї хімічної форми в іншу, при цьому іноді утворені сполуки металів мають більш небезпечні властивості, ніж ті, що потрапили в екосистему.

Лишається гострим питання щодо встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів, посилення контролю за створенням водоохоронних зон і ПЗС, а також за дотриманням режиму використання їхніх територій.

Зважаючи на особливу вразливість водних екосистем до антропогенного навантаження, зокрема у межах міста Києва як столиці України та мегаполісу зі специфічними умовами урбанізованого середовища, для поверхневих водних об'єктів міста найважливішим завданням є поліпшення якості води шляхом зменшення забруднення і засмічення.

11.3. Проблематика у сфері поводження з відходами

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним. Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсноцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо). Утворення значних обсягів відходів в місті,

захаращення території міста відходами зумовлено наступними основними факторами:

- неефективні технології переробки первинної сировини і матеріалів;
- недоліки в розробці нових та використанні наявних (вже розроблених і відомих у світовій практиці) технологій утилізації відходів на місцях їхнього безпосереднього утворення;
- недоліки системи поводження з відходами, що не були утилізовані в місцях їхнього утворення.

Більшість місць видалення твердих побутових відходів в м. Києві є сміттєзвалищами, які технологічно не облаштовані та експлуатуються з порушенням вимог санітарного законодавства. Водночас сміттєзвалища є основними факторами забруднення підземних та поверхневих вод, ґрунтів, атмосферного повітря у районі їх розташування, причому зона впливу виходить за межі нормативної санітарно-захисної зони. Головним негативним чинником впливу на довкілля сміттєзвалищ є фільтрат – потужне джерело забруднення підземних та поверхневих вод, у тому числі і тих, які використовуються для господарсько-питних потреб. Подальше поводження зі сміттєзвалищами потребує повної їх санації, яке передбачає видалення усього обсягу відходів із тіла сміттєзвалища та забруднених ґрунтів, визначення ступеня їх небезпеки та остаточне вирішення питання щодо подальшого їх використання або утилізації.

У Києві відсутня комплексна система роздільного збирання відходів. Полігон № 5 працює з перевищенням планового строку служби. Можливості полігону вичерпано; він перебуває в незадовільному стані, справляючи на довкілля значний негативний вплив. Можливим є забруднення від майданчиків, що використовуються для захоронення відходів (зокрема, небезпечних) неофіційно (масштаби цієї практики наразі не визначено).

11.4. Трансформація природних ґрунтів

У процесі антропогенного освоєння, природні ґрунти на території міста були змінені промисловою, житловою забудовою, інфраструктурою тощо. Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Збільшується кількість та масштаби надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію міста обумовлений наявністю комплексу промислових та енергетичних об'єктів, які технологічно застаріли.

Відмічається приуроченість ареалів забруднення ґрунтів до промислових зон (наприклад, територія заводу «Радикал»), а також зон впливу вулиць із інтенсивним рухом автотранспорту. Основними забруднювачами є важкі метали,

перш за все, свинець, цинк, мідь, їх вміст подекуди у десятки разів перевищує гранично допустимі концентрації. Особливістю розподілу на території міста є неоднорідність, мозаїчність поля забруднення – ділянки із надмірним вмістом забруднювачів чергуються з відносно «чистими».

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної деградації. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження забруднюючих речовин до ґрунтових вод, рослин, повітря.

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти, оскільки вони постійно, у будь-яких метеоумовах поглинають більшу частину аерозолів. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

На сьогодні більша частина території Києва характеризується поширенням урбаноземів, тобто ґрунтів із порушеною будовою профілю, наявністю антропогенних горизонтів. Під забудовою на Оболоні, а також на лівому березі Дніпра поширений особливий тип урбаноземів – намиті ґрунти на місці перезволожених ґрунтів заплави Дніпра. У природному стані ґрунти збереглися у межах лісових масивів, а також фрагментарно на схилах під лісовою рослинністю. Урбанізовані ґрунти характеризуються втратою значної частини вихідних природних властивостей, зокрема, природного типу рослинного покриву, заміною природних ґрунтів штучними урбоґрунтами, що зменшує їхню здатність до самоочищення.

11.5. Зміни клімату

Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на $1,2^{\circ}\text{C}$. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах $1,5\text{--}4,3^{\circ}\text{C}$ від доіндустріальних рівнів до кінця 21 століття. Згідно з даними дистанційного зондування Землі, температура її поверхні продовжує зростати у зв'язку із глобальними змінами клімату.

Глобальні зміни клімату, що спостерігаються на земній кулі, не могли обминути і Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто та техногенні джерела теплового забруднення довкілля, такі як теплотраси, будинки, ТЕЦ, транспорт та ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях.

Транспорт відноситься до техногенних джерел теплового забруднення довкілля. Як відомо, вплив теплових викидів транспорту великих міст викликає локальне підвищення температури повітря. Ці області атмосферного повітря з підвищеною температурою (так звані «острови тепла») над транспортними магістралями та транспортними розв'язками характеризуються нестійкістю

унаслідок дії вітрів та інших атмосферних факторів. Враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів у місті Києві, існує ризик збільшення теплового забруднення атмосфери.

Перегрівання поверхні або значно вища температура повітря характерна для міських ділянок, у яких переважають штучні поверхні – заасфальтовані, забетоновані, покриття дахів. Зростання температури в межах центральної частини міста пов'язане з ущільнення міської забудови, зменшенням рослинного покриву. Прослідковується чітко виражена тенденція зниження температури із зростанням частки зелених насаджень. Осередки найбільш високої температури приурочені саме до найменш озелених територій, це – виробничі території у межах промислових зон, автостоянки, крупні логістичні і торгові центри, а також, частково, території житлової і громадської забудови.

11.6. Збереження зелених зон

Зелені зони відіграють у місті важливу функцію запобігання негативним наслідкам розбудови міста. Вагомий вплив на кліматичні особливості, регулювання водного режиму через утримання опадів, буферні властивості щодо хімічного та акустичного забруднення, створення умов для відпочинку. Зелені насадження наповнюють атмосферу киснем, споживання якого постійно зростає, особливо у місцях концентрації промисловості і транспорту. Затримуючи потоки повітря і знижуючи тим самим силу вітру, зелені насадження очищують повітря від домішок, що містяться у ньому. Також відомі фітонцидні властивості зелених насаджень. значно знижують вплив пилу та шкідливих газів на людину. Фітонцидність проявляється у тому, що рослини виділяють леткі речовини, здатні вбивати або зменшувати розвиток хвороботворних бактерій, сприяючи оздоровленню довкілля. Фітонциди дерев і кущів діють на деяких комах. Значну роль відіграють і шумозахисні властивості рослин.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов, це в свою чергу потребує облаштування додаткових парків, скверів, зон відпочинку та рекреації. Для вирішення цієї проблеми щорічно збільшується площа міських зелених зон за рахунок прийняття Київської міською радою рішень про надання статусів зелених зон землям, не наданим в користування та повернутим з оренди у забудовників. КО «Київзеленбуд» постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснюється капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

Матеріальна база підприємств зеленого господарства міста потребує суттєвого оновлення, зелені насадження потребують посиленого догляду.

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Основним заходом забезпечення збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду є проведення технічної інвентаризації та розроблення проектів землеустрою та видача відповідного документу, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою зі встановленням в натурі (на місцевості) їх меж.

12. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗА 2021 РІК

Атмосферне повітря:

- Розроблено Програму державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації міста Київ;
- Значно розширено муніципальну систему моніторингу за станом повітря (на додачу до 2 діючих встановлено 3 фіксовані пости та 46 індикативних пунктів);
- Підписано тристоронній меморандум про співпрацю між Управлінням екології та природних ресурсів КМДА, ТОВ «ЛУН ЮА» та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка.

104

Водні об'єкти і місця відпочинку на воді:

- Вперше за понад 10 років проведена повна інвентаризація водойм Києва – виявлено 691 водний об'єкт на території столиці;
- Встановлено природно-захисні смуги на 10 об'єктах: озеро «Вербне»; озеро «Тельбін»; затока р. Дніпро «Комуніст», (селище Осокорки), озеро «Сонячне»; затока Собаче Гирло зона відпочинку «Верхнє»; пляж «Центральний» (о. Труханів); пляж «Передмісна слобідка» та «Золотий» (о. Венеціанський); пляж «Веселка»; затока Оболонь зона відпочинку «Наталка»; зона відпочинку «Березняки»;
- Розроблено та погоджено в Держводагенстві паспорти по 7 водоймам, а саме: водойма без назви у селищі Чапаєвка; ставок («Яремчука» № 6) у селищі Чапаєвка; штучна водойма - озеро Небреж; ставок без назви у селищі Мриги; озеро Підбірна на території садівницьких товариств Осокорків; озеро «Видубицьке»; озеро без назви у селищі Чапаєвка;
- Розчистка ділянки русла р. Либідь;
- Роботи з реконструкції русла р. Почайна;
- 9 пляжів отримали відзнаку «Блакитний прапор» («Дитячий», «Золотий», «Пуща-Водиця», «Веселка», «Венеція», «Молодіжний», «Троєщина», «Чорторий» та РК «Галера» (пляж «Галерний»)).

Зелені насадження та місця відпочинку у зелених зонах:

- Протягом 2021 року забезпечено фінансування виконання робіт з капітального ремонту та реконструкції на 64 об'єктах благоустрою зеленого господарства (парків, скверів);
- Забезпечується впровадження та наповнення «електронної мапи дерев» на території міста Києва;
- Забезпечено перерахунок і приведення у відповідність до визначених законодавством вимог економічно обґрунтованих сум вартості створення та утримання зелених насаджень у місті Києві;
- Висаджено зелених насаджень: 11 тисяч дерев та майже 83,5 тисячі кущів. На території міських лісів висадили 200 тисяч сіянців сосни;
- Виконано робіт з капітального ремонту та реконструкції на 64 об'єктах благоустрою зеленого господарства (парків, скверів);
- Забезпечено проведення інвентаризації земель лісового фонду на площі 2927 га, а також внесення до Державного земельного кадастру дані про 3112 га земель лісового фонду.

Ґрунти:

- Вперше проведено дослідження якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках;
- Ліквідовано 6 локацій, обсягом понад 1125 тонн відходів, а саме: пров. Ясинуватський, 7 – 97,76 т; вул. Бойчук, 37-39 – 66,90 т; вул. Козелецька, 9 – 41,14 т; вул. Колекторна – 375,84 т; Григоренка (озеро Прірва) за координатами 50.420654, 30.623326) – 450,14 т; за координатами 50.529721, 30.571665 – 93,29 т;
- Для недопущення повторного утворення несанкціонованих сміттєзвалищ було виділено 4 комплекси відеоспостереження, які було встановлено за адресами: зона відпочинку «Совська Балка»; озеро Алмазне (зі сторони цвинтаря); вул. Пришвіна ріг просп. Академіка Корольова; проспект Оболонський за координатами 50.528986, 30.498196.